

Zeg maar ja tegen het leven

Tragikomedie door Frans Busschots

Teksten en opvoeringvoorwaarden bij ALMO, Antwerpen

Personages

2 dames (moeder en jonge dochter +/- 16 j),

1 heer

Podium

Enkele zetstukken over het podium verspreid (of enkele gekleurde doeken opgehangen) met daarvoor telkens een tafel met telefoon en twee stoelen. Een bankje voor 2 personen. Een affiche van de autobushalte, ...

Volgorde van opstelling: achteraan van links naar rechts.

Een lichtblauwe doek, een bankje met plaats voor 2, een lichtgele doek, een affiche van De Lijn (voor scène één), een lichtrode doek, ...

Voor iedere doek een kleine tafel met telefoon en twee stoelen. De kleuren mogen natuurlijk anders gekozen worden.

Lichtblauw: de woning van Jan en Els. Lichtgeel: het appartement van Els en Hilde.

Lichtrood: de ouderlijke woning van Els.

Wegens het aantal scènes mag men voor een algemene belichting kiezen of een basisbelichting op halve kracht soms ondersteund met specifieke belichting volgens de scène.

Scène een

Een toevallige ontmoeting

(aan de bushalte)

Els is gehaast, Jan ook. Beiden willen naar de bushalte en botsen tegen elkaar.

Els Wat krijgen we nu?

Jan Heb ik je bijna omver gelopen, juffrouwke?

Els Wat?

Jan Heb ik je bijna omver gelopen?

Els Neen. Niet bijna, helemaal. Is dat jouw gewoonte?

Jan Zoiets gebeurt niet elke dag.

Els Als je alleen op straat bent lukt dat niet. Is het dat wat je wilt zeggen?

Jan Hoe kun je het weten? Vervelend.

Els Heb je ergens pijn?

Jan Neen, mijn aktetas heeft de schok opgevangen.

Els Mijn boek van wiskunde. Dit is onbeschoft.

Jan (kijkt naar Els) Onvergeeflijk. Zo een mooi meisje bijna omver lopen.

Els Opzettelijk.

Jan Ik zal het nooit meer doen. Echt, ik was even weg met mijn gedachten. Wij hebben vandaag een s erieuze toets en dan ben ik altijd zo een beetje van mijn melk. Nogmaals mijn verontschuldigen.

Els Het is al goed. Het had erger kunnen zijn.

Jan Ja, dat is waar. Veel erger. Het is nu eenmaal gebeurd. Het spijt me.

Els Echt?

Jan Gemeend. Op mijn kinderzieltje wil ik zweren.

Els Doen.

Jan Kan niet. Ik ben niet meer onschuldig.

Els En zeker na zo een openbare aanranding niet meer.

Jan (bekijkt Els) Jij bent een knappe jonge dame.

Els (lacht) En daarnet zei je zo een beetje smalend “juffouwke”.

Jan Op mijn woorden moet je niet letten. Het zijn mijn daden die tellen.

Els Jouw daden? Een moordpoging op een publieke plaats?

Jan Er waren zeker verzachtende omstandigheden.

Els Dat kan. En men kan dat zo zacht maken als men maar wil. Al was die botsing nu niet bepaald een zachte landing te noemen.

Jan Ik zou je toch nog net gepakt hebben voordat je viel. Zeker weten.

Els (bekijkt Jan) Eigenlijk ben jij een knappe kerel. Alleen, heb je slechte manieren en ben je een klein beetje onberekenbaar.

Jan (lacht) Ja?

Els Maar daar kun je misschien niets aan doen. Familietrekjes, vermoed ik.

Jan Ja, zo kun je dat noemen. Familietrekjes.

Els Dat is een minpunt, maar dat je knap bent is dan weer een pluspunt.

Jan In mijn familie zijn ze allemaal knap van model. Mijn broer die onlangs getrouwd is, is nog ietsje knapper. Vooral zijn voorhoofd.

Els En jij hebt een soort puntneus? Neen, dat valt best mee.

Jan (bekijkt Els) Ken ik je ergens van?

Els Neen.

Jan Toch, toch. Ik heb je ergens ontmoet.

Els Hier aan de bus, zeker.

Jan Neen, anders had ik je meer dan eens omvergelopen, of toch vroeger. Onder ons gezegd en gezwezen: het is een soort hobby van mij om mooie meisjes bijna omver te lopen. Zo leer je mensen kennen. Neen, ik ken je van ergens.

Els Van de GB.

Jan Neen, van een trouwfeest. Was je onlangs niet op een trouwfeest? Van een zus, een broer, een goede vriend, een familielid, iemand uit je kennissenkring...

Els Mijn zus is vorige maand getrouwd. Met een grote lange slungel.

Jan En hoe heet je zus?

Els Anja.

Jan Hoera, driewerf hoera!

Els Wat?

Jan En hoe heet die grote slungel waarmee je zus trouwde?

Els Karel of zo.

Jan En als dat eens Louis was?

Els Dat kan ook.

Jan Louis dus. Wel, dat is mijn broer. Jouw zus is met mijn broer getrouwd. Punt. En verder... Ik heb op dat trouwfeest met jou gedanst. Heerlijk! Fantastisch. Ik herinner me alles nu. Ik heb er de hele nacht van gedroomd. Jij danste als Assepoester.

Els Hoe weet jij dat?

Jan Ik kan mij dat voorstellen. Je zweefde als een hovercraft. Je raakte net niet de grond. "Ik danste met jou door de zevende hemel..." En zo'n zachte ademhaling...Ja, jij was het.

Els Dat kan. Ik heb met zoveel jonge snaken gedanst.

Jan Wat? Ik een jonge snaak? Nog een jaar en ik ben ingenieur.

Els En dan heb je nog geen lief.

Jan Daar zoek ik niet achter. Echte mooie meisjes worden door mij aangetrokken als door een soort magneet. We zullen de proef eens op de som nemen. Ga eens een meter verder staan, ik zal een stap achteruit gaan. (Els stap verder, Jan stap achteruit) Doe even je ogen toe. Als je naar mij toekomt, heb ik een lief.

Els En heb je die proef al dikwijls gedaan?

Jan Ja. Maar het mislukte altijd.

Els En waren ze schoon?

Jan Niet zo mooi als jij.

Els Dan heb ik kans!

Jan Veel kans. Ik tel tot drie. Een, twee, ... (geluid van een autobus van de Lijn die aan de andere kant van de straat stopt)

Els Mijn bus, mijn bus. (rent weg)

Einde scène een

Scène twee

Els belt met haar zus

(telefoon vanuit de ouderlijke woning van Els)

Els bladert in een magazine. Legt dat neer, kijkt naar de telefoon, kijkt op haar uurwerk. Draait nummer.

Els Ze zal nu al wel thuis zijn. (het duurt wat lang alvorens Anja opneemt) Komaan zeg. Slaapt die al? (Telefoon gaat over, men neemt op) Met Dingens? Oh, Anja, jij bent het. Hoe gaat het er mee? Goed. Dat geloof ik. Nog maar een maand getrouwd en als het dan al niet meer boterde. Ik wil je wat vragen. Neen, neen, niets over ... je weet wel. Ik heb een jongen ontmoet. (lacht) Neen, ik laat me nog niet strikken. Ik geloof dat die snaak ook Dingens heet. Jan? Dat kan zijn. Ik heb zijn naam niet gevraagd. Hadden ze daar nog andere kleuters rondlopen? Jan dus. Hij liep mij bijna omver. Ja, raar, hé? Achteraf bekeken, ja, wie zegt het? Grote ogen en toch overal tegen lopen. Opzettelijk, denk ik. Ik weet het niet. Ik ben nog niet klaar voor jongens. Moet dat? Misschien trouw ik later niet. Ik wil in ieder geval nog wat studeren en dan misschien een wereldreis maken. Mensen met een ander kleurtje leren kennen. O, ja, ben je nu al zwanger? Allé zeg! Duurt dat dan zo lang? Ik dacht dat dat zo gepiept was. Je moet maar wat meewerken! Neen. Tot ziens! (telefoon neer) Ik weet echt niet of trouwen wel iets voor mij is. Er valt toch zoveel te beleven in deze wereld. Eerst mijn diploma behalen. Met een lief over de straat lopen, wie doet dat nog?

Einde scène twee

Scène drie

Telefoontje. Jan wil een afspraak.

(telefoon vanuit de ouderlijke woning van Els met de woning van de ouders van Jan, later wordt deze plaats ook gebruikt als de echtelijke woning van Jan en Els)

Els neemt op

Els Ja, met Els?

Jan Met Jan.

Els Jan? Welke Jan?

Jan Die plezante.

Els Die met zijn grote ogen die overal tegenloopt. Die alleen maar naar de meisjes kijkt en het verkeer vergeet. Je loopt nog eens onder een auto, kerel.

Jan Ik kijk nu naar geen meisjes meer. Alleen nog naar jou. Jij alleen telt. Kunnen we geen afspraak maken?

Els Een afspraak? Ben je gek? Ik alleen met een jongen? Veel te gevaarlijk.

Jan Ik dacht aan een bankje in het stadspark. Je kunt er de zon zien ondergaan.

Els Komt niets van. Waarom zou ik met jou een afspraak moeten maken? Je hebt me eens bijna omver gelopen en daarom wil je een afspraak met mij maken. Je verontschuldigen kun je via de telefoon ook.

Jan Dat heb ik al gedaan. Maar ik wil het uitbundig doen. Bij een ondergaande zon komt dat veel sterker over. Een ondergaande zon doet je geloven in een nieuwe dag. In morgen. En over morgen gaat het.

Els Ja?

Jan Ik ben verliefd op jou. Smoorverliefd. En dan probeer je toch een afspraak te maken, of niet? Wat zeg jij er van? Wat zou jij doen? En zeker als het een mooi en lief meisje was. Dromen van morgen...

Els Het moet langs twee kanten komen. Ik vermoed dat jij nogal vlug verliefd wordt.

Jan Dat weet ik niet. Mijn hart heb ik soms niet onder controle. Maar nu, nu ben ik echt verliefd. Op het mooiste meisje van heel de wereld. Voor mij is dat allemaal nieuw. Ik was nog nooit verliefd. Nog nooit zo echt gemeend verliefd.

Els Dan heb je het goed te pakken.

Jan Allée! Nog nooit hartkloppingen gehad? Verliefd zijn Elsje is in een andere wereld wonen. Ergens zweven tussen hemel en aarde. Je verstaat toch wat ik bedoel?

Els Neen. Ik wil wel eens met je praten, maar dat kan ook aan de bushalte. Maar alleen met jou in de donkere aan het stadspark? Neen.

Jan En waarom niet?

Els Ik weet het niet. Ik voel niet genoeg voor jou, denk ik. Ik voel nog niet genoeg voor jongens. Ik denk nog altijd dat God een grote vergissing gemaakt heeft met jongens te maken. Is je verstaat wat ik bedoel. Te veel werk met die toetsen van wiskunde. Geen afspraak dus. Tot morgen aan de bus, als het allemaal een beetje meezit. (telefoon neer)

Jan kijkt naar zijn telefoon, voelt zich wat ongelukkig.

Jan (geeft zoen op telefoon) Volgende keer meer geluk. En schoon benen dat Elsje heeft. Alleen al daarvoor kun je heel je leven verliefd zijn. Smoorverliefd. (telefoon neer)

Einde scène drie

Scène vier

Een avond in het park

(Een bank in het park)

Jan is bezig met zijn laptop met programma's en gegevens van de school te verwerken. Het bankje ligt vol met bundels papier. Het vlot niet zo best. Hij maakt zich lastig en dan komt Els er aan. Ze komt van het tennisterrein en ziet er moe uit. Opzettelijk valt ze bijna over Jan zijn uitgestrekte voeten. Ze ligt op de grond en wacht op een helpende hand.

Els Wel, slome ingenieur! Verliefde blok goud!

Jan Ben je gevallen? Alleen? Wacht even. Ik moet de computer nog afsluiten. Hou het nog een tijdje vol. Mijn computer is nogal een trage. Je ligt toch goed, hé? Ja, het gras valt wel mee. Gewonnen met het tennis? Of ga je maar voor de jongens. Dat kan ook. Zo kunnen ze uren naar je mooie benen kijken. Ik moet zeggen dat het echt meevalt.

Els Vooruit, slome kerel. Als ik mijn ogen toe doe ga ik misschien dood. Help me recht.

Jan Je bent alleen gevallen, dus...

Els Vallen doe je toch altijd alleen?

Jan Behalve als je met tweeën valt.

Els En?

Jan (kijkt op van zijn werk) En, wat?

Els Wie komt mij oprapen? Ik heb mijn linkerbeen verzeerd. Als het maar niet gebroken is.

Jan (doet alsof hij het druk heeft met het afsluiten van de computer) Nog een ogenblikje.

Els Gewoon rechthelpen.

Jan Bloed in de buurt? Neen. Alleen maar verzeerd. Er vallen zoveel mensen die zichzelf rechthelpen.

Els Maar jij bent toch een verliefde gentlemen.

Jan Ik werk met een rollenpatroon. Op dit moment ben ik een student laatste jaar burgerlijk ingenieur. Ik ben wat orde aan het scheppen in enkele papieren. En dat lukt aardig.

Els De vuilbak aan het leegmaken. Ik dacht dat jij zo...

Jan Alles op zijn tijd. De fout die vele mensen maken is dat ze met meerdere dingen tegelijk bezig zijn. Het is wetenschappelijk bewezen dat wie met meerdere zaken tegelijk bezig is nergens resultaat bereikt.

Els En ga je mij rechttrekken? Ja of neen?

Jan Natuurlijk. Je bent speciaal voor mij langs hier gekomen. Om te kunnen vallen. Je had geen afspraak maar je wilde toch voor een gesprekje in aanmerking komen. (kijkt op uurwerk) binnen een kwartiertje zal het wel lukken. Ik heb een nieuw liedje geleerd. We zouden het samen kunnen zingen.

Els Trek je mij recht of niet?

Jan (jammert) Alles zo op de spits drijven. Wees nu eens redelijk! Ik kan toch niet...

Els (recht, doet alsof haar been zeer doet)

Jan Zie je wel!

Els Je hebt geluk dat er geen toevallige voorbijganger komt.

Jan Ja?

Els Ik had me terug laten vallen en roepen dat je mij hebt aangerand.

Jan Heb jij even pech, zeg. En nu?

Els Je bent en blijft een slungel. Een kwakende kikker met lange poten.

Jan Maar liefde, juffrouwke, hoe was de naam ook weer?

Els Trees.

Jan Wel, Treesje, ... Jij heet niet Trees, maar Els. Elsje. De zuster van mijn broer zijn vrouw.

Els Je wordt wakker.

Jan Hadden wij vandaag een afspraak gemaakt? Ik wil me altijd verontschuldigen, wat opruimen...

Els En naar de knoopjes van mijn bloesje kijken.

Jan Dat is al lang gebeurd. Alles in orde. Wij zouden een mooi stel kunnen worden. Jij en ik. Wij samen...

Els (wandelt wat rond om haar pijnlijk been wat in beweging te hebben.)

Jan ruimt wat op en maakt plaats voor Els.

Jan Je zou naast mij kunnen komen zitten.

Els De vogels gebruiken deze bank ook. (zij wijst naar een plaats waar de bank vuil is)

Jan vlug met een zakdoek. Hij kuist de bank af en nodigt Els uit om te gaan zitten. Snuit zijn neus met dezelfde zakdoek.

Jan Zet je. (na wat rondkijken zet Els zich, langzaam) Dit is onze eerste samenkomst. Zonder drank of getuigen. Goedkoop en nuttig. Wat wil je weer over jezelf vertellen?

Els Jij bent gek zeker? Ik heb niets over mezelf te vertellen. Vertel jij maar wat van je vroegere liefjes. Wat je die meisjes allemaal aan leugens hebt wijsgemaakt.

Jan Ik heb nog nooit gelogen. Alleen waarheden trotseren de eeuwen.

Els Ik hou van jou en ik blijf je eeuwig trouw. Jij bent de mooiste die ik ooit al gezien heb. En dat soort dingen. Je hebt wel 20 liefjes gehad, je hebt dit zeker wel 30 keren gezegd, met hart en ziel. Of toch gedaan alsof.

Jan Zoiets zijn momentopnames. Gevoelens van het ogenblik. Die van gisteren tellen vandaag niet meer. Trouwens wie gisteren heel mooi was is dat vandaag misschien niet meer. Een ander kleedje of andere haartooi is al genoeg. Vrouwen zijn mooi bij momenten.

Els Sommige vrouwen zijn altijd mooi.

Jan Dat zegt men. Laat mij daarover maar oordelen.

Els En ik dan?

Jan Jij hebt een gebroken been. En dan kun je niet mooi zijn.

Els (naar Jan toe) Jij bent een klootzak!

Jan Wat ben ik?

Els Een verdomde klootzak.

Jan Ineens ben je zo brutaal. Wat is er gebeurd?

Els Wat zou er nu gebeurd zijn? Ja, wat zou er nu gebeurd zijn? Jij affronteert mij en doet alsof dit de gewoonste gang van de wereld is. Jij bent...

- Jan Dit noemt men in de psychologie een kentering in de bewijsvoering.
- Els Jij kunt met je psychologie de pot op. Bekijk me nog eens goed. (kijkt naar Els) Dag, Jan, jij bent een rotzak. Zelfs iemand die achter de vuilkar loopt heeft schonere manieren als jij.
- Jan En hier stopt het onderhoud.
- Els Er was geen onderhoud. Er was zelfs geen begin van een gesprek. Er was alleen een lange slungel die routine vragen stelde. Iemand die dacht dat vrouwen op ieder moment van de dag beschikbaar zijn voor mannelijke grillen. Vrouwen willen niet bepoteld worden. Vrouwen willen echt bemind worden. Gewaardeerd in de liefde. (doet een paar stappen in de richting waarin ze wilt gaan, keert terug op een metertje van Jan, blijft staan.) Jij bent een klootzak. (af, Jan blijft haar nastaren. Ruimt alles op, ook af)

Einde scène vier

Scène vijf

Els komt thuis. Telefoon gaat.

(ouderlijk huis bij Els)

- Els (telefoon rinkelt, naar telefoon toe) Ja, wie? Och! Mijn zuster. En? Ja, is er wat gebeurd? Neen, die slungel is definitief geklasseerd. Dit is een sukkelaar. Hij mag duizend keer de broer van je man zijn, met zo iemand kom ik niet buiten. Het lijkt wel een debiel. O, hij is zo niet? Succes met je beoordelingen. Neen, zusje, daarover kunnen wij niet praten. En ben je al zwanger? Het moet zijn tijd hebben, natuurlijk. Dag. (telefoon neer)

Einde scène vijf

Scène zes

De ontmoeting aan de bushalte

(bushalte)

Els staat klaar aan de bushalte om de baan over te steken. Ze wacht echter nog even. Jan komt met grote vaart aangesneld en het lijkt erop dat hij haar terug bijna omver wil lopen. Maar dat is zonder Els gerekend: zij neemt haar boekentas (rugzak, ...) en houdt die voor haar gezicht en zij stelt zich op, klaar om de schok op te vangen.

- Jan Jij bent precies bang van mij. Moet dat nu een grote historische liefde worden?

- Els Jij moet gewoon met je poten van mijn lijf blijven. Meer vraag ik niet.

Jan Wat een liefde. Ik kan het toch niet helpen dat eens ik gelanceerd ben, ik mijn voeten niet tijdig kan stoppen.

Els Er zijn nu eenmaal lompe mensen. Fijngevoeligheid is wat anders.

Jan Fijngevoelig? Ken je het verhaal van je zuster al?

Els Ik ken er 22 jaar van. En sinds die paar maanden dat ze getrouwd is weet ik er niet veel meer van. Wat heeft ze nu weer gedaan?

Jan Ze is er met een andere vent vandoor.

Els Ja? Wat is dat nu voor iets? Een andere vent?

Jan Ja, en dat komt niet goed aan in onze familie. Wij zijn nogal conservatieve mensen, moet je weten.

Els Leg dat nu eens uit.

Jan Wel, ze is voor een schijnbaar congres met een collega van de school naar Duitsland getrokken, voor twee weken.

Els Zoiets kan toch niet!

Jan Neen, juist daarom. Zoiets doe je niet. Nu een week, tot daar toe. Maar twee weken.

Els En jouw broer is er de put van in. Helemaal van de kaart gevaagd. Zoiets!!

Jan Ja, hij is nu wel voor enkele dagen naar Denemarken. Een congres over schone lucht.

Els En dat kan niet uitlopen?

Jan Neen. Een congres ligt helemaal vast. Eigenlijk staan de besluiten al op papier en moeten ze alleen nog maar gekopieerd worden.

Els Dan is dat wel clean. Zo pas getrouwd en al op weduwnaarschap spelen.

Jan Mijn broer gedraagt zich zeker. Hij moet daar veel studeren.

Els Ik heb nochtans gehoord dat jouw broer het 's avonds nogal druk heeft. Ik heb zelfs al enkele foto's doorgestuurd gekregen. Jouw broer is geen zuivere koffie. Ik kan je de foto's wel bezorgen. Mijn zuster moet geen avontuurtjes. Ze is in verwachting.

Jan Ja? Dat verandert de zaak. Misschien is het allemaal maar stemmingmakerij.

Els Luister Jan Dingenske, mijn zuster is eerlijk als goud en houdt zich aan de voorschriften. Maar jouw broer, is gemaakt van de stof van vliedervleugeltjes. Ik vertrouw die kerel niet. En jou ook niet. Salu! (stapt naar de overzijde van de straat)

Jan (kijkt Els na) Wie liegt er hier?

Einde scène zes

Scène zeven

Telefoongesprek tussen Els en haar zuster

(Telefoon gaat. Thuis bij Els)

Els Hallo? Ach, jij bent het zusje. En hoe gaat het er mee? Je hebt veel bijgeleerd? Daarvoor was je toch naar Duitsland gegaan? Juist. Zeg, ik heb vandaag achter je rug gepraat. Met die Jan Dingens, ja, je schoonbroer. Aan de bushalte wilde hij mij laten verstaan dat jij daar nogal een ruime vriendenkring hebt opgebouwd en dat het er nogal zwierig aan toe gaat. Ja, en dat is ook zo? Jammer. Maar, niet wat ik denk. Goed. Ik heb hem de huid volgescholden. Over zijn broer. En ik heb ook gezegd dat je in verwachting was. Je lacht. Is het dan niet zo? Komaan zeg! Hij heeft geen tijd? Hij wil het alleen maar doen bij volle maan. Na een flesje champagne en met Beethoven. Dat is veel te complex. Daar komt nooit iets van. Gewoon diep ademen en daar gaan we dan! Wanneer kom je naar huis? Overmorgen? Moeder zal het graag hebben. Breng maar iets lekkers mee! (telefoon neer) Dat is nu eens een echte zus. Vergeten en vergeven. Ze had heel boos kunnen zijn, maar ze was blij mij te horen. Een echte zus.

Einde scène zeven

Scène acht

(bankje aan de rand van het bos)

De late namiddag. Els leest een Engels boek. Een rustige avond. Els geniet. Jan op met verrekijker. Hij heeft vogels gespot: de broedtijd.

Jan (blijft staan, kijkt naar Els) Hallo!

Els (afwezig) Ik ben er even niet.

Jan Hallo!

Els (kijkt op, leest verder)

Jan Hallo.

Els En?

Jan Ben je nog kwaad?

Els Ja. (leest verder)

Jan Ik wil het terug goed maken.

Els Geen belangstelling.

Jan Ben je dan zo hard?

Els Hard? Ik lees een boek. Heb je een onderhoud aangevraagd?

Jan Neen. Moet dat?

Els Schriftelijk.

Jan Ik kan niet schrijven.

Els Ik niet lezen. (lacht)

Jan Zo is het al wat beter. Ben je nog kwaad?

Els Ja.

Jan Waarom lees je geen Vlaams boek?

Els Omdat ik graag Engelse boeken lees.

Jan Een oom van mij schrijft detectiveromans. Er zijn er al enkele van verfilmd.

Els Het is dus daarom dat er zovele slechte films bestaan.

Jan Hij doet dat voor zijn stiel.

Els Schrijft hij in het Engels?

Jan Neen. Hij moet van die Engelsmannen niets hebben. Te arrogant. Allemaal dikke nekken.

Els Beter een dikke nek dan een dik achterwerk.

Jan Zat je op mij te wachten?

Els Jij wilt zeker een pak rammel? Dit bankje is van iedereen en daarbij: waar bemoei jij je mee?

Jan Mag ik naast je komen zitten?

Els De bank is van de gemeente. Van iedereen dus.

Jan (zet zich op de bank, relatief ver van Els en dan schuift hij beetje bij beetje op. Els merkt dat).

Els Wel?

Jan Die bank staat niet recht. Ik schuif altijd maar op. Ja, ik heb het ook gemerkt. Ik kan er echt niet aan doen. Maar, eigenlijk: ieder stukje van die bank is toch van de gemeente? Als ik nu helemaal kort naast jou kom zitten, wat dan?

Els Dan krijg je een ferme draai om je oren. Gemeente of niet. Respect moet je nog leren, manneke.

Jan Weet je, Els: ik ben al een hele tijd verliefd op jou. Hoe moet ik dat probleem oplossen?

Els Wachten totdat mijn boek uit is en dan een schriftelijk onderhoud aanvragen. Dat zijn nu eenmaal de regels van het spel.

Jan Niet eenvoudig. En als ik je wil kussen?

Els Briefje van de huisdokter meebrengen.

Jan Ook voor een zijwaarts kusje. Zo tegen je linkerwang bijvoorbeeld?

Els Twee maaltijdcheques.

Jan omhelst Els onstuimig. Het boek valt op de grond. Jan weet van geen ophouden. Kussen dat die doet! Hij zoent haar overal. Als hij uitgeput is en ophoudt, wijst Els naar haar voeten.

Jan Eerst wassen. Ik ben te moe.

Els En is het nu beter?

Jan Ik was in de hemel.

Els En ik in het vagevuur.

Jan Ik weet nu tenminste dat je echt van mij houdt.

Els Als je dat met houden van wilt zeggen. Ik word er veel te moe van. Ik van je houden? (recht) Weet je echt niet dat je al zeker de tweede bent deze avond? Iedereen die hier passeert, wil mij kussen. En het vraagt mij weinig inspanning.

Jan Ja?

Els De hoeveelste je bent? Ik weet het niet. Maak maar dat je wegkomt voor ik terug kwaad word.

Jan Mag ik je dan morgen terug zoenen?

Els (wrijft over haar gezicht) Misschien, maar ik moet eerst een goed stortbad nemen. Kan dat niet zonder kwijlen?

Jan (enkele passen weg, draait zich om, naar Els toe) Elsje, je was fantastisch. (vrolijk af)

Els (kijkt Jan na) Fantastisch? Ik heb me laten kussen. Wacht maar als ik wat meer ervaring heb! Al vind ik kussen toch niet zo hygiënisch! (raapt boek op, wrijft over haar wang, af.)

Einde scène acht

Scène negen

Vorbereitung tot het huwelijk

(bij Els thuis)

Els zit, Jan komt binnen.

Jan Hallo, Elsje. Ben je in vorm? Vandaag moet er gewerkt worden. (zoent Els)

Els Het is te zien hoe je het bekijkt. Ik heb precies niet veel goesting.

Jan Het was toch afgesproken? Wij zouden de trouw voorbereiden. Op papier toch.

Els Moeten we elkaar geen praktisch examen afnemen? Bij de taakverdeling moeten we toch van elkaar te weten komen hoe groot de kennis en belangstelling is. Ik ga niet altijd koken. Kun jij goed koken?

Jan Als het een elektronisch kookvuur is dan zal ik de knopjes wel vinden. Voor wat die knopjes dienen staat er gewoonlijk ook nog bij en ik kan lezen. Daarbij: het wijst zichzelf toch?

Els Ik bedoel koken.

Jan Koken? Wel, er zijn maar twee soorten eten dat men moet klaarmaken. Iets wat je in water moet laten garen en iets waarvoor je boter nodig hebt en die moet je dan gewoonlijk eerst laten smelten. Als die boter dan aan de rosse kant kleurt, moet je aan een knopje draaien.

Els Hoe maak je witte saus?

Jan Dat is er eentje van de reeks boterachtigen. Boter laten smelten, bloem erbij doen, roeren en zorgen dat je geen klonters hebt. Eenvoudig, niet.

Els Je valt echt mee. Ik benoem je tot grote chef-kok voor alle speciale gelegenheden.

Jan En als jij dan voor het dagdagelijks gebruik wat klaar maakt?

Els Ik kies een werk waar ik 's middags kan eten, of in de buurt kan eten. De andere dagen zijn dan speciale gelegenheden. En in de weekends kook ik nooit. Ons moeder kookt dan ook niet.

Jan Ik trouw niet met je moeder.

Els Toch met haar dochter en chromosomen kruipen waar ze niet lopen kunnen.

Jan En ik die bijna geloofde in jouw kookkunst.

Els Blijven geloven, Jan. En als je denkt dat het gaat tegenvallen, gewoon zelf het initiatief nemen. Je weet het: het is eenvoudig de waterachtigen en de boterachtigen. Misschien nog een kleine tip: iets dat verbrand ziet gewoonlijk zwart.

Jan (geeft pakje papier aan Els) Dit zijn de adressen voor de uitnodigingen van onze familie.

Els (Els neemt aan, bekijkt) Dat is heel het dorp. Je weet toch dat de afspraak is dat jouw familie en mijn familie ieder de helft betalen. Ik zie zo al zeker 200 personen.

Jan De helft komt misschien niet.

Els Wie ik uitnodig ga ik persoonlijk bezoeken en jij moet natuurlijk mee.

Jan Er zitten daar (wijst) een hele boel interessante personen tussen. Mensen die de reputatie hebben dat ze altijd een serieuze cadeau geven.

Els Mijn moeder kreeg op haar trouwfeest drie eetserviesen met alles erbij wat er maar bij kon zijn. Maar wat doe je met al die diepe en platte borden?

Jan Mijn nonkels geven gewoonlijk geld en ze eten niet veel.

Els Maar, ze drinken als kamelen. Zo heb ik toch gehoord.

Jan Heb je nu al problemen met mijn familie? Ik trouw toch met jou?

Els De chromosomen, mijn beste jan. Een lelijke kerel zie je aan zijn gezicht, maar chromosomen zie je niet. Dat zijn van die beestjes die in alle stilte hun werk doen en soms pas na jaren je manier van reageren bepalen.

Jan En dan?

Els Het zal misschien wel mee vallen. Die lijst moet in ieder geval aangepast worden of jouw familie moet meer betalen. Van onze kant zijn er maar 60 personen waarvan 15 kinderen en die eten niet veel.

Jan Tenzij zij de dure vissoorten opeten.

Els Ga je nu daar al over zeveren? Gewoonlijk duurt een huwelijk toch tussen de vijftig en zestig jaar en nu al ruzie maken over iets onnozel? We betalen de traiteur toch per persoon en of die nu eet of naar zijn bord kijkt is hetzelfde.

Jan Gelijk, Els.

Els Gelijk, Jan. (geeft een zoen, vluchtig)

Jan Kan dat niet wat langer duren?

Els Je hebt drie soorten zoenen. De beleefdheidszoenen, de probeerzoenen en de hartstochtelijke. En alles heeft zijn tijd en omstandigheden.

Jan En tot welke soort behoorde dit probeersel?

Els Beleefdheidszoenen. Gewoon kortstondig een droog.

Jan Ik heb er genoeg van. Bekijk dat morgen maar eens rustig. Ik heb goesting om te gaan vrijen. Eigenlijk moeten wij dat ook nog inoefenen. Ik ben voor een volledige voorbereiding. Achteraf een teleurstelling moeten verwerken is psychologisch niet goed te praten.

Els Je hebt gelijk. We doen morgen verder. We zouden nu iets anders kunnen doen.

Jan Bijvoorbeeld!... (heeft hoge verwachtingen...)

Els (laat twee cd's zien) Muziek.

Jan (ontgoocheld) Ja?

Els (toont cd) Muziek voor bij het eten.

Jan Dat is niet belangrijk. Daar luistert niemand naar.

Els En (toont andere cd) de openingsdans.

Jan Doen ze dat nog op een trouwfeest? Allemaal met een dikke pens, goed rond gegeten en dan dansen? Komaan zeg!

Els We zouden dit dansje nu eens kunnen doen. Ik vind dat we alles goed moeten voorbereiden.

Jan Met dat laatste volledig akkoord.

Els plaatst cd in toestel. Er klinkt dansmuziek.

Jan Wat is dat?

Els De muziek voor onze openingsdans. Hoor je die violen niet?

Jan Is dat muziek? Ik dacht aan donder en bliksem. Zo kan ik me niet concentreren. Moet ik jou met dat soort gecultiveerd lawaai in de armen houden en naar het publiek lachen, alsof ik de gelukkigste mens van de hele wereld ben?

Els Na een openingsdans komt meer. De kers op de taart.

Jan Maar dat kan dan nog uren duren.

Els Hoop doet leven.

Jan en Els dansen. Jan is eerst niet enthousiast, maar wat later doet hij overtuigd mee.

Einde scène negen

Scène tien

In verwachting

(in de woonkamer van Jan en Els)

Els is blij en fier: ze is in verwachting. Ze wacht op de komst van haar man die van het werk komt. Ze plaatst een kaars op de tafel, twee borden...

Ze kijkt even in een (denkbeeldige) spiegel. Wrijft over haar buik.

Jan komt thuis, haastig, zoals altijd.

Jan (haastig, geeft Els een zoen, zak neer, bekijkt haar) Wel, wel...

Els Ik moet je wat vertellen.

Jan Is het daarom dat je een kaarsje hebt laten branden... Weet je: ik heb een verrassing voor je. Een geweldige verrassing. Het is mijn lucky day.

Els Ja?

Jan Grote verrassing. Buitengewone verrassing.

Els Ik moet je ook wat vertellen.

Jan Ik eerst?

Els Ja, doe maar.

Jan Ik heb vandaag een juffrouwke bijna omver gelopen. (demonstreert) Het was deze keer mijn bedoeling niet, maar, gewoon pech. Een mens kan toch pech hebben, hé?

Els Och! Is het dat, je groot nieuws?

Jan Eigenlijk wel, ja. Maar is dat geen goeie mop?

Els Jan. Ik heb belangrijker nieuws.

Jan Ja, kan dat? Dat ik zo verliefd op je ben, zelfs op de weg naar het werk. Gewoon niet zien waar dat ik loop. Zo stom tegen een mooi meisje aanlopen.

Els Ik ben in verwachting. Jan, ik verwacht een kind van jou.

Jan Ja, ... dat is groot nieuws. (kijkt naar Els) Groot nieuws.

Els Ben je niet blij?

Jan Zeker, maar dat had ik al enkele dagen door. Je ging altijd maar voor de spiegel staan. Dus...

Els Nu, (ontgoocheld), nu dacht ik eens groot nieuws te hebben. Ik wilde je eens verrassen. Ik wilde jou...

Jan (enthousiast) Dat heb je ook, Elsje. Geweldig enthousiast.

Els Het is dus toch geen echte verrassing...(ontgoocheld)

Jan Opnieuw. En we doen net alsof ik niets gezegd heb.

Els Maar van dat omverlopen vertel je niks meer.

Jan OK. (gaat weg en komt terug naar de tafel toe. Ook Els maakt zich op en verwacht Jan. Hij blijft op afstand staan van Els, monstert haar, legt zijn tas neer, terug op afstand naar Els kijkend) Dag, lief vrouwtje! Wat zie jij er weer stralend uit. En kaarsjes op tafel. (vragend naar Els: nu moet jij toch iets zeggen)

Els (wrijft over haar buikje) Jan, ik moet je iets vertellen.

Jan Ik kan je héél veel vertellen. Het was een geweldige dag, vandaag.

Els (naar Jan toe) Jan, ik ben in verwachting. Ik verwacht een kind van jou.

Jan Ja? Echt? Geweldig. (omhelst Els uitbundig)

Els (na het uitbundige gedeelte van de omhelzing) Jan, ... is dat echt gemeend? Ben je echt blij?

Jan Natuurlijk. Ik word vader van een pintere knaap.

Els Ik voel eerder dat het een meisje wordt. Het voelt zo zacht aan.

Jan (wrijft over het buikje van Els) Een vrouwenbuikje voelt altijd zacht aan.

Els We zullen samen wachten en eens komen we het toch te weten.

Jan Je kunt ook binnen enkele weken een scan laten doen.

Els Jan, laat het voor ons een verrassing blijven. Jongen of meisje, wat maakt dat uit?

Jan Veel. Als het een meisje is, dan moet ik nog eens aantreden.

Els Daar praten we dan later over.

Jan Trouwens: vele kinderen zijn een rijke zegen. Als je nu soep maakt voor drie of voor zes, wat maakt dat uit?

Els (neemt Jan bij de hand zodat ze naast elkaar staan. Zij neemt zijn hand en houdt die op haar buik.) Jan, dit is wonderlijk. Ik wil een liedje zingen.

Jan Ik ook. (zingt een begin van een populair lied.)

Els (overstemt Jan, na een tijdje zingt Jan mee)

(strofe gezongen door Els en nadien ondersteund door Jan)

Eens waren wij maar met twee
Nu zijn we bijna met drie
Wat is de wereld nu mooi
Liefde tussen twee wordt drie

Ref:

Nieuw leven is ons gegeven
God, nieuw leven heb je ons gegeven
Een geschenk vanuit de hemel
Voor ons beiden, een liefdesgeschenk

(strofe gezongen door Jan)

Het duurde maar heel even
Maar een klein beetje beven
Geven en nemen en zie
Er is een heel nieuw leven

(strofe gezongen door Els)

Vanuit de warmte van een nest
Vanuit de ware liefde
Geboren worden morgen
Maar nu al stralend vandaag

Einde scène tien

Scène elf

Pubers

(bij Jan, Els, Hilde)

De reis rond de wereld. Dromen. Gaan samenwonen...

Hilde luistert naar popmuziek, danst mee. (Men heeft hier de keuze uit de populaire zangers van het moment van opvoering). Op de tafel liggen folders van popgroepen. Telefoon gaat. Ze zet de muziek af. Neemt op.

Hilde Kat, ben jij het? Ik luisterde net naar de laatste van Davy. Fantastisch, hé. O, jij vindt die ook super? Wat zitten wij nog te doen met die stomme boeken van wiskunde. De wereld, Kat. De wereld. Neen, ik heb dat nog niet gelezen op Internet. Ja? Kan dat echt? En wat kost dat? Drieduizend euro? Veel. O, jij hebt zelfs meer op je spaarboekje? O, ik heb ook wel van die vrijgeveige sullen in de familie. Daar zijn nonkels en tantes goed voor. Voor de rest lopen ze maar in de weg. Drieduizend? Dat heb ik zeker op mijn spaarboekje. Alleen het afhalen. O, jij kent een goede truck? Parijs? Dat zou fantastisch zijn. En wanneer kan dat? Eens we in Mechelen zijn is alles in orde. Meenemen? Wat kleine spulletjes en een warme pull. En we kunnen alle optredens van Davy volgen. Backstage. Geweldig. Ik ga alles nog eens bekijken. Nu al spulletjes in de rugzak steken? Ik doe zeker mee. De wijde wereld, Kat. De wijde wereld. (telefoon neer, muziek op, danst vol vreugde: de wereld gaat voor haar open)

Els (op, kijkt naar haar dochter, naar de rommel op de tafel, kijkt naar de landkaart op de tafel, zet de muziek af, Hilde is ontgoocheld) Hilde! Wat moet dit allemaal? Met welk geld heb jij deze cd gekocht? En dan muziek, ja als je het zo kunt noemen, van zo een barbaar. En die landkaart? Vroeger leerden verstandige kinderen het telefoonboek van buiten, ze probeerden toch. Maar nu, jij, de landkaart. Wat moet dat allemaal?

Hilde De wijde wereld, mama.

Els Daar heb ik ook altijd van gedroomd. Daar droom ik nu nog van. De wereld is meer dan ons dorp. En eens je in Mechelen bent, gaan alle tentakels open. Alle wegen vertrekken van Mechelen. Naar Oost, naar West. ...

Hilde Dat vind ik ook, mama. Men moet zo eens in zijn leven zijn vleugels kunnen uitslaan.

Els Zeker. (kijkt naar Hilde) Maar jij hebt nog geen vleugels. Nog geen pluimen, alleen dons. Blijf dromen van die wijde wereld, maar loop niet in je ongeluk. Wie had je daareven aan de telefoon?

Hilde Kat. Zij gaat naar het optreden van Davy in Parijs. Ik zou graag meegaan. Nadien gaan ze naar Marseilles aan de Middellandse Zee. En dan naar Afrika. Davy verovert de wereld.

Els Kat, is dat de dochter van Willy en Leen niet? (Hilde knikt) Twee zuipschuiten. Die twee lopen meer dronken dan nuchter door het dorp. Dat kind heeft geen thuis. Jij komt van fatsoenlijke ouders.

- Hilde Jullie maken toch ook iedere dag ruzie.
- Els Ruzie? Dat is een soort liefdesspel. Papa moet alle dagen kunnen reclameren. Als hij niet reclameert dan moet hij naar de dokter. En op wat reclameert hij? De soep te heet of te koud, de zoutpot die nog niet op de tafel staat en dat soort dingen. Bij ons is dat geen ruzie maar kibbelen. Een liefdesverklaring met originele woorden. Willy en Leen staan niet zo goed aangeschreven.
- Hilde Is het dan zo belangrijk: goed aangeschreven staan? Dus als men veel van je roddelt dan ben je tweede klas. Leve de roddelaars.
- Els Van mij mag je best die Davy achterna lopen.
- Hilde Ja?
- Els Ja. Maar er zijn wel voorwaarden.
- Hilde En die zijn?
- Els Geen drugs, geen seks en dat je voorzichtig bent.
- Hilde Is dat alles mama?
- Els Neen. Vooral dat je nooit, nooit meer terugkomt. Je geeft gewoon je sleutel af en je weet het: vanaf Mechelen gaan alle wegen naar heel de wereld open. (even af)
- Hilde (voor zichzelf) Is me dat verschieten. Ik had een ander antwoord verwacht. Als je zestien bent, draag je toch geen pampers meer. Je moet toch van het leven proeven. Je moet toch zien wat er overal te koop is. Papa en mama hebben ieder hun eigen leven. Zijn altijd met hun werk bezig. Tijd hebben ze bijna niet voor mij. Wat moet ik met mijn leven doen? Ik wil de wereld zien. Andere mensen zien. Andere steden zien. Waarover men praat en wat men op de tv ziet, in het echt ervaren. De wereld. (zet zich, belt naar Kat) Zeg Kat, mijn mama is het te weten gekomen. Ik mag de wijde wereld intrekken, maar nooit meer terugkomen. Ik moet de sleutel afgeven. O, jij gaat toch? Met je vriendje. Hoe heet die nu ook weer? Welk vriendje? Luc, de laatste bedoel ik. Een sul, is van rijke afkomst. Is in ongenade gevallen omdat hij een olifant op zijn blote knikker heeft laten tatoeëren. Jullie gaan toch. Misschien kan ik wel eens voor een weekendje komen. O, je had dat verwacht? Je had er echt niet op gerekend dat ik zou meekunnen? Wij zijn te burgerlijk. Kat, ik wil wel mee, maar, zo die sleutel van ons huis moeten afgeven... En wat gaan jullie in Parijs zo maar doen? 's Morgens eerst een jointje roken, dan wat kleine spulletjes eten en op pad gaan. Luc weet daar de weg wel. 's Avonds met de crew gezellig samenzitten. Voor ons geen probleem, Hilde. Maar voor jou: een droom die nooit in vervulling gaat. Zeg nooit, nooit, Kat. Misschien trouw ik later wel met een zanger van een bekende band en dan behoor ik tot de crew zelf. Ja, jammer. Toch wens ik je alle succes toe. (telefoon neer)
- Els (op, geeft enkele briefjes geld aan Hilde) Hier, voor als de tocht naar Egypte toch zou doorgaan. En als je niet weggaat, dan kun je die centen op je spaarboekje zetten.

Jij beslist maar. Ik zou het jammer vinden indien ik in jou ontgoocheld zou zijn. Van toen je klein was heb ik je altijd vertroeteld. Alles wat ik maar even kon, heb ik voor je gedaan. Tennis, zwemles, en noem maar op. Uren heb je naast mij in dat oude bestelwagentje van je opa gezeten. Opa gebruikte dit wagentje niet meer. Maar hij betaalde het aan om met jou naar overal te kunnen rijden. Ik zou echt ontgoocheld zijn indien jij toch je willetje zou doorzetten. Loop maar naar overal. Kies maar voor de wijde wereld. Vergeet maar je lieve ouders. Ooit had ik een dochter. Een lieve dochter, dacht ik. (af)

Hilde kijkt naar de documentatie, plots frommelt ze alle papieren samen en werpt ze in een papierenmandje, zet zich, is kwaad, weent.

Einde scène elf

Scène twaalf

Problemen in de school

(bij Jan, Els en Hilde thuis)

Els thuis, bekijkt een papiertje met studiemogelijkheden voor Hilde. Ze is kwaad omdat Hilde in de school haar best niet doet.

Hilde (Hilde op in tenniskleding) Dat mama! (zoen)

Els Ik ben deze namiddag naar de school geweest.

Hilde Ze waren niet tevreden? Die nieuwe directrice is een zuurpruim. Zij wilt dat wij nu plots meer gaan studeren.

Els Kan zijn.

Hilde En we mogen niet met de jongens praten. En achteraf geen pintje gaan drinken in de Kraai.

Els Ja. (recht, kwaad) Dat kan allemaal zo wel zijn. De school. Een school moet met regelmaat eens ernstig bijsturen. Jonge mensen, ook jonge leerkrachten, moeten exact weten waaraan ze zich te houden hebben. En die regels worden door de directie uitgezet.

Hilde Veel te streng, mama. Men moet nu ook eens proberen die jonge mensen te begrijpen.

Els Als je zo verder gaat met STUDEREN dan ben je nog te dom om achter de vuilkar te lopen.

Hilde Daar is iedereen goed genoeg voor.

Els Aan zo een vuilkar staan tientallen knopjes en hendels. Je moet dat niet onderschatten.

Hilde Waar wil je eigenlijk naartoe, mama?

Els Ik? Nergens. Waar wil jij naartoe?

Hilde Gewoon verder studeren. Gewoon.

Els (kwaad) Studeren, zeg je?

Hilde Ja, wat anders.

Els Je hebt in weken geen boek meer aangeraakt. Niet gestudeerd. Denk je dat wij je daarvoor eten en drinken geven om niets te doen? Denk je dat wij je alles geven wat je vraagt om te lui te zijn om iets te willen doen? Nooit heb ik in mijn leven zo een luie doos gezien. Doen alsof, maar niets doen. Als je zo verder doet dan moet je eerder zakken, het vorige jaar overdoen, dan naar een volgende studiekeuze over te kunnen schakelen.

Hilde Ik heb wat pech gehad, mama. Gewoon pech.

Els Pech bestaat niet, mijn lieve dochter. Jij hebt geen pech, jij bent te lui geweest. Jij was met je gedachten bij avonturiers, bij drugs en wat nog allemaal. Denk je dat wij er zo maar gekomen zijn, met een jeugd zonder inspanningen?

Hilde Pech, mama.

Els Pech, ja. Pech. Goed. Zie maar dat je volgende week geen pech meer hebt.

Hilde En als ik dan weer pech heb?

Els Dan gooi ik je buiten. Met of zonder sleutel. Mijn dochter is verstandig genoeg om goede resultaten te bereiken. En nu, maak dat je wegkomt. Naar je kamer.

Hilde Jij gelooft mij niet. Gewoon pech, mama.

Els Neen, ik geloof je niet. Uit mijn ogen! Weg!

Hilde wenend af. Els blijft zitten. Jan op, blijft op afstand staan, klopt op de tafel.

Jan Hallo! Het is stil hier.

Els Er is niets te eten. Kijk maar in de koelkast en de brooddoos.

Jan Je was kwaad, of was het de radio.

Geen antwoord

Jan Moet je nu zo tegen onze dochter praten? Heb eens compassie met dat kind. Ze zijn jong, mama. Jong en de wereld.

Els Ga jij nu ook al beginnen? Ze moeten studeren. Wie te dom is kan er niet aan doen. Maar zij heeft een briljant verstand. In onze familie hebben ze allemaal een gezond verstand. Zij moet willen studeren.

Jan Bij mij ging alles vanzelf. De examens waren voorbij voordat ik wist dat er tentamens waren.

Els Ze moet studeren.

Jan Zeker.

Els En vanaf morgen zal ik iedere dag met haar bezig zijn. Tot dat haar ogen toevallen.

Jan Niet overdrijven.

Els Mijn dochter!

Jan Er zal van mij toch ook wel een beetje bijzijn zeker?

Els Dat weet ik niet.

Einde scène twaalf

Scène dertien

De schoenwinkel

Jan op met twee blinkende schoenen en een map met papieren. Hij ziet er gelukkig uit. Hilde leest een papiertje met aandacht.

Jan Goede morgen goede fee. Al aan het studeren?

Hilde Ik denk aan mijn toekomst.

Jan Jouw toekomst is een stukje van de wereld een mooi kleurtje geven.

Hilde Een mooi kleurtje, waarmee?

Jan Met verf, natuurlijk.

Hilde Ik denk eraan om lid te worden van een politieke partij. Dat heeft misschien ook met kleuren te maken.

Jan Wat? Een politieke partij? Waarvoor dient zoiets? Jouw toekomst zit in studeren, net zoals ik jaren gedaan heb. Studeren voor een goed diploma.

Hilde Dat is het juist, papa. Ik wil studeren om in de politiek te gaan. Pol en Soc in Leuven.

Jan Dat je niet zomaar in de politiek wilt gaan, vind ik goed. Maar waarom politiek? Het land is er van vergeven. Kijk maar bij iedere verkiezing: duizenden staan op de lijst en slechts enkelen komen aan bod.

Hilde Ik wil iets doen voor de maatschappij waar ik goed van word.

Jan Zo begrijp ik je. Politiek is wel het extreme geval. Waarom niet iets in de sociale sector. Voorlopig kun je lid worden van tal van vrijwilligersorganisaties. Zo kun je lid worden van het Rode Kruis. Heel boeiend en leerzaam. Waarom zou je later geen dokter worden? Je zou voor enkele jaren naar Afrika kunnen trekken.

Hilde Ik weet het niet, papa. Ik weet het niet. Ik dacht: in de politiek kan je je weg maken en toch voeling hebben met iedereen, zonder onderscheid. Ik weet het niet.

Jan Je kunt altijd voeling hebben met heel de wereld. Maar iedere wereld is een kleine wereld. Je komt altijd maar met enkele mensen in contact, maar iedere dag enkele mensen maakt op een jaar heel veel.

Hilde Ik zal er nog eens over nadenken. Waarom loop jij met schoenen rond, op een zaterdagmorgen? Je komt van de schoenwinkel van je papa?

Jan Ja. De schoenwinkel van mijn papa.

Els (op) Een burgerlijk ingenieur landbouw met schoenen. Ga je schoenen verkopen?

Jan Ja, hoe kun je het weten.

Hilde Echt?

Els Wat bedoel je?

Jan Sinds mijn papa hartproblemen heeft, kan hij die zaak niet meer leiden. Mijn jongste zuster helpt hem nu wel wat, maar dat is tijdelijk. Zij heeft zelf een te groot huishouden.

Els Ja, bij jullie hebben ze allemaal een stevig aantal kinderen.

Jan Laat ons daarover zwijgen. Ik wil vandaag geen ruzie.

Hilde Eigenlijk had ik een jongen moeten zijn, papa?

Jan Zwijg daarover.

Hilde Ik kan net zo ondeugend zijn als jongens. (steekt tong uit)

Els (kijkt naar de twee schoenen) Mooi. Voor mij?

Jan Je krijgt zoveel schoenen als je maar wilt. Ik ga de zaak van papa overnemen.

Els Moet je daarvoor zolang gestudeerd hebben? Iemand anders kan dat best doen. Jij hebt toch je werk en dat doe je graag. Waarom alles laten vallen voor een schoenwinkel? Voor deze zaak kan men gemakkelijk een zaakvoerder vinden.

Jan Sentiment is er maar voor een klein beetje bij. Ik wil eens veranderen. Iets anders doen. Met echte mensen in contact komen. Wie een paar schoenen komt kopen is een mens in nood. Iemand die hulp en advies nodig heeft. Ik wil die mensen helpen.

Hilde Het is een zaak van generaties, mama. Overgrootvader heeft die handel gesticht. Toen verkochten ze nog van die houten klompen.

Els Dat weet ik best.

Hilde En dan? Als papa eens wil veranderen? Jij hebt toch ook niet gestudeerd voor wat je nu doet. En op zeker moment zal je graag willen veranderen. En waarom ook niet?

Jan Ik wil nu eens veranderen.

Els Jij moet het voor je zelf uitmaken. Om de centen hoeft het niet meer. We komen rond: dit huis is afbetaald, we hebben twee auto's, en we kunnen met vakantie gaan wanneer we maar willen. Jan, jij moet het zelf weten. Al betreur ik je keuze.

Hilde Alles en iedereen tevreden, maar ik mocht niet naar Davy gaan kijken. Ik wilde met Kat er eens voor een tijdje uittrekken. Heel de wereld, maar ik mag niet verder dan de parochiezaal. Studeren en nog eens studeren.

Els Ja, dat is waar. Jij bent te beklagen. Davy is het summum. Zo een artiest komt maar eens om de zoveel jaren naar onze contreien. Ik heb gehoord dat de dochters van de kapper er op uittrekken. Eerst twee dagen Disneyland en dan Davy. Het kan niet op. Wat een weelde. En jij mag niets.

Hilde Raar, mama, dat jij nu zo een toontje aanslaat. Geef je mij nu uiteindelijk gelijk?

Els Ik heb je altijd gelijk gegeven.

Jan Ja, mama, wat is dat nu voor een standpunt dat je inneemt?

Hilde Ik begrijp je niet.

Els Ik wacht (wijst naar de telefoon) op een belletje.

Hilde En dan?

Els Heb je die schoenen nog niet bekeken? Zou je ze niet eens willen passen?

Hilde En dan?

Hilde past de schoenen.

Hilde Ze passen als gegoten. En nu?

Jan Dan breng ik je straks de andere schoenen mee. Met eentje kun je natuurlijk niet de baan op.

Hilde Als ik te voet naar Scherpenheuvel wil gaan met de Chiro, dan gebruik ik mijn sportschoenen wel of mijn wandelschoenen.

Jan Wie spreekt er nu van Scherpenheuvel?

Telefoon gaat.

Els (in de telefoon, blij) Nee, zeg! Wat? Ja? Wat je nu zegt? En moet dat echt? Ik weet niet wat ik moet zeggen. Zijn jullie wel te vertrouwen? Jullie zijn bedorven kinderen. Wat? Neen! O,ja. Het is goed, Debby. Ja, zoals afgesproken. Succes!

Hilde Wie was dat?

Els Debby.

Hilde Ik ken zoveel meisjes die Debby heten. Debby wie?

Els (zet zich) Ik, eigenlijk wij (wijst naar Jan) zitten met een probleem.

Hilde Kan ik het helpen oplossen?

Els (kijkt naar Jan, die knikt) Misschien wel.

Hilde Vooruit dan maar, mama. Ik heb al twee paar schoenen gekregen, ik mag waarschijnlijk in de schoenwinkel gaan werken om wat bij te verdienen (kijkt naar Jan, die knikt) en wat kan er nog bijkomen?

Els Wim, Tim en Debby, de kinderen van mijn zus Anja...

Jan ...en mijn broer Louis...

Els ... zouden graag naar Parijs rijden, maar en mankeert iemand. Wim en Tim zullen samen in een kamer slapen, maar Debby...

Hilde ... maar...misschien zou ik...

Els Wat? Jij?

Jan Dan was je eens weg van huis, wil je zeggen. Verder dan de parochiezaal. Een stukje van de wereld zien. Parijs, zeg!

Els Dat was eigenlijk mijn voorstel. Wim met Tim en Jij en Debby. Tenzij dat Debby nog in extremis een liefje vindt.

Hilde Met zoiets moet ze niet beginnen. Ik zal het haar ten strengste afraden.

Els Het is goed. Ik zal heel het verhaal vertellen. Zij hebben gevraagd dat jij met hun wilt meegaan. Met de TGV. Nonkel Louis betaalt alles. Ook de show van Davy. Voor alle praktische kanten van dit uitstapje met je Debby maar eens bellen. Dat is de baas van heel het opzet. Morgen is goed genoeg.

Hilde (verwonderd, echt, ... omhelst mama en papa) Echt? Davy. Misschien zie ik Kat daar nog. Davy. Mijn favoriet. Davy. Welk nummer heeft tante Anja.

Jan Hetzelfde nummer als Debby.

Els 015 24 79 55

Hilde (draait nummer, blijkt verkeerd verbonden)

Els 015 24 79 55 en wees eens rustig.

Hilde (draait het nummer) Debby? Ben jij het echt? Het is fantastisch! Parijs, Debby, Parijs!

Einde scène dertien

Scène veertien

Echtelijke ruzie

In de woonkamer van Ja, Els en Hilde)

Totaal overstuurd komt Jan binnen, zet zich, kijkt voor zich uit. Hij neemt een pak papieren, legt die weg. Els op, kwaad. Blijft op afstand staan, kijkt naar Jan.

Els En? Is het zo wat meegevallen?

Jan (afwezig) Wat?

Els Wat? Moet ik het je zeggen?

Jan O, dat.

Els De moeite niet om over te praten.

Jan Het is helemaal niet wat je denkt.

Els Neen. Wat moet ik dan denken.

Jan Het was zo niet bedoeld.

Els Hoe dan wel? Wat was de bedoeling?

Jan Ik zeg dat je dat verkeerd interpreteert.

Els Ja?

Jan Het is een beetje anders overgekomen dan dat het bedoeld is.

Els Hoe is het dan wel bedoeld?

Jan Een gesprek over de nieuwe collectie. Gewoon.

Els En het is wat uit de hand gelopen?

Jan Zo ongeveer.

Els En moet je daar je broek voor uittrekken?

Jan Broek? Daar heb ik nog niet aan gedacht.

Els Het ging dus over een nieuwe collectie zonder broek.

Jan Wat heeft dat daar nu mee te maken?

Els Met wat te maken?

Jan Je kwam gewoon op een slecht moment binnen.

Els Dat weet ik ondertussen al.

Jan Ik was me gewoon aan het verkleden.

Els En dat juffrouwke ook?

Jan Ja, en dan?

Els Moet ik dat weten?

Jan We waren druk bezig.

Els Dat heb ik gezien.

Jan Gewoon verkleden.

Els Of was het uitkleden?

Jan Maakt dat een verschil?

Els Dat weet ik niet. 't Is te zien wat de bedoeling was. Jullie wilden een soort spelletje spelen. Twee maken een. Ik ken dat. Kan heel leuk zijn, maar dan mag niemand er op uit komen. Twee maken een. Het voelt zelfs even warm aan.

Jan Het was niet wat je bedoelt. Het was geen opgezet spel met seks als hoofddoel. Gewoon een spelletje. Gewoon onschuldig. En je kwam op een slecht moment binnen. Eigenlijk had je moeten kloppen.

Els Zeg dat maar tegen om het even welke volwassen vrouw die ze alle vijf nog heeft. Met een vreemde vrouw, ja vreemde vrouw: een winkelbediende, in mijn echtelijk bed liggen. Zo maar. Het was maar een onschuldig spelletje, maar wel met de broek ik de hand. En ik kwam even te vroeg? Gewoon pech. Tussen de verkoop van twee paar schoenen een onschuldig spelletje. Om de stress af te reageren. Komaan zeg. Is het nu zo moeilijk om toe te geven dat je regelmatig een spelletje doet, als je vermoedt dat ik toch nog een tijdje weg ben?

Jan Ja, en dan?

Els Wat, ja en dan?

Jan Ik wilde met Agnes een nummertje doen omdat jij altijd een reden had om geen goesting te hebben. Een man heeft nu eenmaal zijn pleziertjes nodig.

Els En het was niet de eerste keer?

Jan Daar kan ik niet op antwoorden. Zoals het komt. En het werk lijdt er niet onder. Nadien gaat alles zijn gewone gangetje.

Els Dacht je echt dat ik dat niet wist? Als ik 's morgens het bed openleg dan trek ik het onderlaken gewoon recht. En na iedere beurt van jullie is dat duidelijk te zien.

Jan Sorry, Els: het was sterker dan ik dacht. Ik kon het niet weerstaan. Ik zou de mannen die op een ander gaan niet graag te eten geven.

Els Jij doet het in mijn echtelijk bed. Had op een ander gegaan zonder dat ik het wist. Ooit komt alles uit, lieve man. Ooit komt alles aan de juiste oren. En dan? Is dat het resultaat waard?

Jan En hoe moet het nu verder?

Els Dat mag jij beslissen.

Jan (recht, wandelt rond) Ja, eigenlijk is er niets gebeurd. Gewoon sorry zeggen. Ik heb niets gedaan en jij hebt niets gezien. En Agnes kan in de toekomst de kassa doen. Daar kan ze dan niet weg.

Els En niemand weet er van? Hilde heeft zelfs geen vermoeden. Och, een man moet toch zijn pleziertjes hebben, niet?

Jan haalt schouders op.

Els Ik zal er eens over nadenken. (kijkt weg)

Jan Alles eens goed laten bezinken.

Els Juist. Bezinken.

Jan We kunnen er straks eens over praten.

Els Ik heb nagedacht. Het is eigenlijk heel eenvoudig.

Jan Dat denk ik er ook over. Gewoon.

Els Zeker, gewoon. Er moet niet veel veranderen.

Jan Mijn standpunt ook.

Els Ik ga weg. Gewoon.

Jan Gewoon. Je kunt ook blijven.

Els Jij hebt heel je leven met andere vrouwen te maken gehad. Vroeger op je kantoor en nu tussen de schoendozen of in mijn bed. En als je gedronken had kon je zelfs twee vrouwen op een avond gelukkig maken. Of dacht je echt dat ik niets wist?

Jan Geroddel.

Els Maar je bent van mij nog niet af, hoor stukske ingenieur. Ik ga je nek nog eens breken voor het zover is. (af en terug op met een borstelsteel) Die ga ik op je verdomde karkas kapot slaan. (slaat er mee op de grond) De volgende slag is voor die ballonkeskop van jou. (Jan naar de achterkant van de tafel)

Jan Wat heb ik je misdaan?

Els In het bed waarin ik slaap geen del die met je vrijt. Als ik een mes in de buurt had, dan kapte ik dan ding van jou gewoon af. Voer voor de katten.

Jan We kunnen daar toch over praten, als redelijke mensen.

Els Wie vreemd gaat is niet redelijk. Ik heb alles wat heel de wereld heeft. Waar en hoe dan ook. Ik was tot alles in staat om je ter wille te zijn, maar jij wilde wat anders. Wat heeft die del wat ik niet heb? Je mag het hebben en houden.

Jan Els, gewoon eens praten, als redelijke mensen.

Els Dat kun je morgen met mijn advocaat. Maar eerst moet ik je nog eens wat bijwerken. (met stok vooruit, Jan probeert te ontkomen. Els slaat twee keer op de tafel, net naast Jan, die steeds vlucht)

Jan Els, niet doen.

Els (achtervolgt Jan) Heb wat geduld: zodra mijn stok gebroken is, is mijn woede gestild. (Jan vlucht weg, Els kwaad achterna.)

Einde scène veertien

Scène vijftien

De scheiding

(in de woonst van Jan, Els, Hilde)

Hilde heeft last met haar huiswerk. Jan komt binnen met een geschenkje (bv. Een rode doos). Jan blijft staan. Els komt binnen met een geschenkje (bv. Een rode doos) en ook Els blijft staan. Hilde kijkt even op.

Hilde Hé, wat is dit voor een raar gedoe? Is er iets gebeurd? Wat moet ik daar bij denken?

Jan Niet veel.

Hilde Dat is de eerste keer dat ik twee soortgelijke rode doosjes zie. Op hetzelfde moment. Het identiek zijn wil iets gemeenschappelijk zeggen. Tenzij het op een beperkte creatieve keuze duidt. Wat is hier aan de hand?

Jan Wij willen je iets verstandigs zeggen. Wij hebben een beslissing genomen.

Els Je papa heeft een beslissing genomen en ik kon niet anders dan toestemmen.

Hilde Een beslissing die mij aangaat?

Jan Ja. Heel veel zelfs.

Hilde Laat me dan eens nadenken. Jullie gaan scheiden!

Els Wat? Wat brabbel jij daar?

Hilde Ik had de laatste tijd al een gevoel. Sinds mama in de winkel helpt, loopt het fout. Zolang ze bij de KBC werkte was alles in orde. Ik heb het nog gedacht: die twee oudjes willen allebei de baas spelen en het loopt mis.

Els Daar heeft het niets mee te maken.

Hilde Waarmee dan wel?

Els Met baas spelen? Neen, dat is het niet, Hilde. Je papa was nogal creatief, als je verstaat wat ik bedoel.

Hilde Creatief? Mijn papa? Hij is te tam om zijn voeten op te heffen. Zo is het toch, papa?

Jan Ik heb nu geen zin om te discussiëren.

Els Een creatieve man. Begrijp je dat dan niet?

Hilde Ik kan mij daar veel bij voorstellen.

Els Denk dan maar eens eenvoudig na. Een creatieve man.

Hilde Ik wil helemaal niets weten. 'n Paar maanden geleden was ik in de hemel: Parijs en Davy. En nu sta ik in mijn blootje. De oudjes zien het niet meer zitten om samen te werken. En ik dan? Wat het voor jullie betekent interesseert mij niet. Maar ik ben het slachtoffer van jullie spelletjes. Begrijpen jullie echt wel wat jullie met mijn leven doen? Ja, even wilde ik een tijdje geleden, de wijde wereld in trekken. Maar nu wil ik er voor gaan: 100% voor mijn studie's. Maar jullie zagen de poten van onder de tafel waarop mijn studieboeken liggen.

Els (wil Hilde troosten) We hebben het beste met je voor, Hilde.

Jan Je mama gaat niet ver wonen. Bijna in dezelfde straat. En je blijft altijd welkom in de schoenwinkel. Je mag je sleutel houden.

Hilde O, alles is al geregeld. Ik moet bij mama gaan wonen en wat als ik nu eens op mijn eentje ga wonen? In een studentenflat? Waarom zou ik bij mama gaan wonen? Waarom zou ik bij jou (wijst naar Jan) gaan wonen? Wat is de ene beter dan de andere? Komaan zeg. Jullie hebben waarschijnlijk alle twee de nodige avondurtjes achter de rug. Eens proeven van de wereld op een eigentijdse manier.

Els Ik niet, Hilde. Het is jouw papa.

Hilde Dat kun jij nu wel zeggen, mama. Maar wat weet ik van jullie?

Els Je moet ons niet veroordelen.

Hilde Natuurlijk niet. Geen haar op mijn hoofd dat daaraan denkt. Ik geef alleen maar goede punten. Maar, ik zie er geen. Twee pubers die bekvechten voor een schoendoos.

Jan Het was niet meer te doen.

Hilde Waarom?

Els Ja, waarom Jan?

Jan Omdat je mama...

Els Zeg het maar, Jan!

Jan Ik ben eens wat te vriendelijk geweest met een winkelbediende.

Els Zo maar wat spelen. Wat handtastelijkheden.

Hilde O, dat? En daar maakt ons Elsje problemen over?

Els Op een namiddag tussen de lakens van het bed waarin ik de vorige nacht nog geslapen had.

Hilde Seksproblemen tussen twee oude mannekens met een jong duifje als inzet. (kijkt naar de twee pakjes) En wat is er vandaag te vieren?

Jan Wij wisten niet hoe we je dit moesten medelen. Wij dachten een pakje ...

Hilde Dat hebben jullie goed bedacht. (neemt de pakjes aan en werpt ze in de papierenmand.) Dit is een vergiftigd geschenk. Rommel.

Els Ik heb er lekkere pralines in gedaan.

Hilde Lekkere? Pralines? Wat niet uit het hart komt, wil ik niet. En dit is nog erger: vergiftigd.

Jan Je mama was er niet meer over te spreken. Ik wilde alles nog goed maken. Ik kon er mee leven. Na een tijdje zou alles zichzelf wel oplossen, dacht ik. Na al die jaren...

Hilde Mama heeft natuurlijk ongelijk. Alles lost zichzelf op, na jaren. Flauw, eigenlijk. Voor zo ene keer met iemand anders in de keef kruipen. Eens een appel van een andere boom proeven.

Jan Vergeten en vergeven. Dat moet toch kunnen? We zijn toch grote mensen? Hoe moet het nu verder?

Hilde Jullie gaan scheiden. Dat is toch al een goede oplossing. Maar eigenlijk moet dat nog niet. Vergeten en vergeven.

Jan Ik zou het nog eens willen proberen. Opnieuw. Spons erover.

Els schudt met haar hoofd en kijkt weg, met tranen in de ogen.

Hilde Weet je wat, Jan Dingens?

Jan Zeg het maar.

Hilde Eigenlijk ben jij een rotzak. Denk je echt dat ik nog van niets wist? De dochter van jouw winkeljuffrouw zit bij mij in de klas. En iedere keer dat jullie eens gewipt hadden, vernam ik dat tijdens de eerstvolgende speeltijd. In geuren en kleuren. Het is zeker niet de eerste keer. Het is een ziekte geworden. En de vorige winkeljuffrouw heeft om diezelfde reden ontslag genomen. Er zijn personen die er niet mee opgezet zijn. Wie niet graag werkt wipt misschien graag.

Jan Dat zijn leugens.

Els Ik wil je nooit meer zien.

Hilde Zo eenvoudig is dat niet mama.

Jan Je mag bij mij blijven werken. Wat ga je trouwens anders doen?

Els Dat gaat jou geen barst aan. (kijkt weg)

Hilde Ik heb gehoord dat je dat appartementje naast de apotheek ging huren, klopt dat?

Geen antwoord.

Hilde Hebben daar geen Turken in gewoond?

Els haalt haar schouders op.

Jan Hilde, jij mag voor altijd bij mij blijven wonen. En altijd gratis schoenen.

Hilde Neen, ik blijf bij mijn mama.

Jan Jullie zullen in armoede moeten leven. Als ze bij mij niet wilt werken, dan zal ze in armoede ...

Els Ik heb toch ook een diploma behaald. Regentaat.

Jan (lacht) Regentaat: je hebt nog nooit les gegeven. Je kunt natuurlijk terug proberen op een bank te werken.

Els Dat gaat niemand wat aan.

Jan Het schijnt dat armoede vlug went.

Els In het slechtste geval ga ik bedelen. Maar aan jouw deur kom ik zeker niet.

Hilde We vinden wel een oplossing, mama.

Els Jij kunt bij je papa blijven. Daar eten ze dikke biefstukken. Als je alle dagen wilt wippen dan moet je iets doen om op krachten te blijven, zo is het toch, Jan?

Hilde Niks van. Ik kom bij jou wonen. Ik ben je dochter. Weet je nog, mama: de eerste jaren heb je met mij heel de wereld rondgereden, naar jouw familie, naar overal. En nu ik wat groter geworden ben, wil ik bij jou blijven.

Jan Alle afspraken zijn gemaakt. Ik wens iedereen alle succes toe. Ik ga de nieuwe collectie uitpakken.

Hilde Ga je nu echt werken? Dat heb je nog nooit gedaan.

Jan af. Men kijkt Jan na.

Hilde Mama, het zal erg voor je worden. Moet ik wat centen uit de winkelschuif nemen? Als kind kan ik toch geen diefstal plegen bij mijn vader. Meen ik toch.

Els Moreel is het ergste al voorbij, kindje. Die pijn heb ik al dagen alleen gedragen.

Hilde Waarom heb je mij niet vroeger alles verteld.

Els Jij moest studeren en dat moet je nu nog doen, met evenveel ijver en inzet.

Hilde Als je liever hebt dat ik hier blijf wonen.

Els We zullen er ons samen doorslaan. Een appel kun je in twee snijden, een stukje vlees kun je verdelen. We redden ons wel.

Hilde (omhelst Els) Jij bent een supermama.

Els Neen. Ik ben een mislukkeling. Ik had mij het leven anders voorgesteld. Een mooi diploma, een lieve man en enkele kinderen. Maar ik heb het bij een kind gehouden omdat hij toen al zijsprongetjes maakte en soms, meer dan mij lief was, dronken thuis kwam.

Hilde Jij bent een supermama. Mama, we laten de moed niet zakken. We gaan tussen de Turken wonen. (neemt haar tas, kijkt in haar geldbeugel) 85 euro. Het begin van een miljoen. Mama, wij zijn rijk.

Els (kijkt in haar geldbeugel) 27 euro. Meer heb ik niet, Hilde. Thuis had ik niet veel geld nodig. En betalingen deed ik met de betaalkaart.

Hilde 112 euro. We zijn rijk.

Els Kom, (even af en terug op met ieder twee winkeltassen) we verhuizen.

Hilde (geeft Els een klinkende zoen) Op naar een nieuw leven.

Hilde en Els verlaten hun huis, na twee passen draait Hilde zich om.

Hilde Mama, wacht.

Els Wat nu weer?

Hilde Weet je waar ik nu aan denk?

Els Neen.

Hilde Eens de zakken boven zijn, ga ik een ijsje kopen. Eentje voor jou en eentje voor mij. En we gaan dan toasten op ons nieuw leven. (zingt: zeg maar ja tegen het leven...)

Els We redden het wel, Hilde. We zijn jong en gezond.

Hilde En, voorlopig, ook arm, maar gelukkig.

Einde scène vijftien

Scène zestien

Els komt thuis van haar werk

(in het appartement van Els en Hilde)

Hilde bergt haar huiswerk op en komt met pot koffie en twee tassen op en brood en jam samen op een dienblad. Zet zich, kijkt op uurwerk.

Hilde Eigenlijk wilde ik soep maken, maar het is koffie geworden. Wat je eet is niet belangrijk, als het maar lekker is. En er gaat niets boven een lekkere boterham met een geurende tas koffie.

Els moe op, kijkt naar Hilde.

Els Lekker.

Hilde Wat?

Els Een lekkere boterham.

Hilde Zal ik hem voor je smeren?

Els zet zich.

Els Dat doe ik zelf wel. Bedankt voor de koffie.

Hilde, terwijl ze een boterham smeert voor Els en haar.

Hilde Ze hebben je weer afgejakkerd? Wat zie jij er moe uit? Vroeger in de winkel van papa werkte jij ook de hele dag en kon je 's avonds nog gaan joggen. Nu val je bijna uit elkaar.

(geeft boterham aan Els, schenkt koffie in)

Hilde Veel volk in de winkel?

Els Vrijdag. Iedereen wil wat kopen om te eten.

Hilde En de caissières draaien daarvoor op. Arme mama. Jij hebt toch voor iets anders gestudeerd.

Els Dat is lang geleden. Gelukkig dat ik nog bij de GB kon beginnen.

Hilde Je hebt al promotie gemaakt, in die twee maanden. Van rekkenvuller ben je caissière geworden.

Els We redden het wel.

Hilde Ja, maar mijn spaarboekje is ondertussen wel geplunderd.

Els En je bent een dievegge geworden.

Hilde Kinderen kunnen bij hun ouders niet stelen. Trouwens: ik heb Jan gezegd dat ik een paar schoenen meenam. Hij keek naar mij en zag me naar de deur wandelen. Ik heb nog eens goed met mijn poep geschud voordat ik de deur uitliep. Ik weet niet of ik nog wel welkom ben.

Els Dat had jij niet mogen doen.

Hilde Hij weigerde om een deel van mijn schoolkosten te betalen. Jij had dat bij de scheiding moeten eisen, mama. Ik heb hem gisteren gebeld. Vierhonderd euro per maand, met een permanente opdracht via de bank, of ik kom iedere maand een paar schoenen kopen. Ik heb al vast je bankrekening gegeven.

Els Jij bent brutaal.

Hilde Familietrekje. Nog een boterham?

Els Ja, maar ik zal hem zelf wel smeren. Ik ben al een beetje gekomen.

Hilde En hoe zit het nu met onze financiële toestand?

Els Waar jij je zorgen om maakt!

Hilde Rood of kleurloos?

Els Wat bedoel je?

Hilde Staan we onder nul of niet?

Els De hoeveelste is het vandaag?

Hilde Vijftiende

Els Dan is alles terug in orde. Ik moet je nogmaals bedanken dat jij de eerste weken je spaarboekje geplunderd heb. Spontaan. Dat had ik niet verwacht.

- Hilde Ik heb dat spaarboekje toch helpen opeten?
- Els Ik moet nog een bijbaan gaan zoeken of een andere betrekking die meer opbrengt.
- Hilde Je bent doch goed bij die GB. Je kunt ter plaatse winkelen.
- Els Zo kan het niet verder. Zo kunnen wij je studies niet betalen, je pingpongclub, je tennislessen, en wat fatsoenlijke kleding.
- Hilde Wacht nog enkele weken: papa zal spontaan bijspringen.
- Els Dan nog lukt het niet. En daarbij: ik heb toch voor iets gestudeerd.
- Hilde Ja, wat was dat ook weer? Ik heb alleen maar geweten dat jij bij de bank en later in de winkel werkte. Als schoenverkoopster. En papa ken ik alleen van computerspelletjes. Iets met het onderwijs, of zo?
- Els Och, misschien alles toch even laten bezinken.
- Hilde Ik kan toch wat studentenwerk gaan doen? Tijdens de weekends, bijvoorbeeld?
- Els Jij studeert. Jij moet je toekomst maken.
- Hilde Ik heb nog nooit een buis gehaald. Ik overwin ieder examen. Met vlag en wimpel.
- Els Ga de bedden maar opmaken!
- Hilde Dat is al gebeurd, mama.
- Els Kom, dan gaan we wat in de veranda zitten. De zon zien ondergaan is héérlijk. Samen af.

Einde scène zestien

Scène zeventien

Els zoekt ander werk

(in het appartement van Els en Hilde)

Els met telefoon in de hand.

- Els Met de directie?
(even wachten op antwoord) Neen, ik wens de directeur te spreken? O, het is een directrice. Geeft niet. (even wachten) Hallo, mevrouw de directrice? U spreekt met Els Janssens, ik zoek een betrekking? O, er is niets vakant? Neen, ik zoek geen secretariaatswerk. Geschiedenis, aardrijkskunde of ...wiskunde. Niets vrij? Of ik al lesgegeven heb? Neen, ik heb in de zaak van mijn man gewerkt. En nu bij de GB.

Men moet toch leven. Wat? Schoenen verkopen. Het is een familiezaak. En in het onderwijs heb ik toen geen plaats kunnen vinden. O, ik zou toch niet in aanmerking komen? En je hebt toch geen plaats vrij voor wiskunde? Ik heb geen ervaring? Juist. Maar ik beloof dat ik na twee maanden de beste lesgever zal zijn. Ik zal snel leren! Toch geen kans krijgen? (korte pauze) Je maakt een vergissing. Dag, mevrouw.

Telefoon neer. Zet zich.

Els Zo zal het overal gaan. Toch geef ik niet op. (kijkt op papiertje) Hier maar eens proberen. (draait nummer) Met de directie? Met Els Janssens. Ik zoek een betrekking als regentes wiskunde. Neen, mijnheer, ik heb geen ervaring. Je zoekt iemand met ervaring. Dat is je goed recht. Dag, mijnheer.

Telefoon neer.

Els Klootzak. Hoe kan men nu ervaring opdoen?

Telefoon gaat. Els neemt op.

Els Ja, met Els Janssens. Ja, ik heb je daarnet gebeld. Je had geen plaats vrij en als er niets vrij is, is er niets vrij. Waarom belt u dan? Ik heb het druk met een betrekking zoeken. O, mijn stem komt je bekend voor. Ja, en dan? Ja, ik werk als caissière bij de GB. Ik werk deze week met de namiddagploeg. O, jij was die vervelende mevrouw. Een blonde. Je wilde niet aansluiten omdat je met een rosse baard aan het discuten was over iets wat in de krant stond. Al goed dat ik niet in jouw school kom werken. Jij leek mij een verwend geval. Tot ziens!
Ja, al goed: ik wacht wel even. Misschien heb je toch een plaatsje vrij, maar dan voor iemand met ervaring. Ik heb geen ervaring, mevrouw. Dat heb ik al gezegd. Voor zonder ervaring dan, maar voor iemand die zich vlug kan inwerken. Twintig jaar geleden? Jij kent niets meer van wiskunde? Dat denk jij maar. Ik weet er alles van. Ik had uitstekende resultaten. Wiskunde is een systeem. Wie het eens goed kent, blijft het kennen. Dat de methodiek veranderd is? Geen probleem. Ik ben een gedreven leerkracht. Een maand? Neen, twee maanden heb ik gezegd. Ik wil me inwerken en dan zul je merken dat ik klasse heb. Als ik na één week goed functioneer dan mag ik beginnen? Neen, dat doe ik niet. Twee weken. Je moet er over nadenken? En wanneer zou ik dan eventueel kunnen beginnen? Morgen! Doe ik niet! Ik moet het doen? Ik twijfel. Om acht uur. En mijn studieboeken meebrengen. Al drie weken geen leerkracht meer voor die klassen? Ik zal er zijn, maar de eerste dagen zal het niet zo vlot gaan. Ik krijg twee dagen. Meer niet? Goed, ik zal er zijn. Je zult tevreden zijn. Bedankt!

Telefoon neer. Gemengde gevoelens.

Els Moet ik nu blij zijn? En ik deed mijn job bij de GB zo graag. Maar... Moet ik nu blij zijn? Mijn boeken van wiskunde? Die liggen nog in de schoenwinkel. Een job in het onderwijs. Of ik het zal kunnen? Zeker! (zet zich)

Hilde komt binnen, van de school.

Hilde Een rotdag gehad.

Els Ik heb een nieuwe baan!

Hilde Bij de GB?

Els Wiskunde! En ik moet morgen beginnen.

Hilde Wat? Ben je gek? Jij kent daar toch niets meer van?

Els Heb jij je boeken van wiskunde bij? Ik zal het kunnen! Een nieuwe uitdaging. Je kunt zelfs leren paardrijden.

Hilde Mama, ik ben bang.

Els Het zal lukken! Je zult het zien. Je mama wordt een supermama.

Hilde Je bent nu al een supermama! Kom morgen maar met geen blauwe plekken thuis. De kinderen zijn niet meer zoals vroeger.

Els Ik dresseer wel olifanten.

Einde scène zeventien

Scène achttien

Tante is overleden.

(in het appartement van Els en Hilde)

Hilde sukkel met haar huiswerk.

Hilde Wiskunde? Wie heeft zoiets stoms uitgevonden? (kijkt naar het publiek) Wie? Je gebruikt het nooit in je leven.

Els komt thuis van de school. Geen uitgesproken uitdrukking. Zij zet haar oude tas neer.

Hilde Durf jij met zoiets op straat komen? Ze hebben je nogal uitgelachen, zeker?

Els Het was een plezante dag.

Hilde Wat? Hebben ze je niet uitgelachen?

Els Ik heb hun gezegd wie ik was. Dat ik pas gescheiden was en dat ik vroeger in de schoenwinkel van mijn man had gewerkt. Twee maanden armoede had gekend en dat ik de voorbije weken bij de GB werkte.

Hilde Ze hebben je nogal uitgelachen? Wie vertelt nu zijn miserie aan die snotpieten?

Els Een jongen meende grappig te doen, maar werd door enkele meisjes de mond gesnoerd. Ze hebben wel gelachen toen ik het krijt nam om op het bord te schrijven. Ik vroeg dan aan iemand wat de laatste lessen waren en waarover die gingen. Iedereen riep wat. Dan was het aan mij om te antwoorden en werd het heel stil in de

klas. Ik wist meteen waarover ze het hadden. Er kwam zelfs applaus. Ik geloof er wel in. De directrice heb ik een tijdje aan de klasdeur zien staan. Net voordat ik naar huis wilde gaan, riep ze mij bij haar binnen. Ze was zeer tevreden. Ik mag haar zelfs met Chris aanspreken. Natuurlijk alleen als er geen andere personen bij zijn. Anders is het mevrouw de directrice. (Hilde omhelst Els).

Hilde Een supermama.

Els Dat was ik al jaren, of niet soms?

Hilde Mama, ik moet je slecht nieuws vertellen.

Els Kom maar op. In deze periode van mijn leven kan alles.

Hilde Tante Lawaai is gestorven.

Els Leefde die nog? Langs de twee kanten? Van voor en van achter?

Hilde Ik heb haar vorige maand nog gezien.

Els En?

Hilde Ze vond dat als ik mijn neus snuitte ik dat zachtjes moest doen.

Els Ze heeft gelijk. En voor de rest heeft ze niet gereclameerd?

Hilde Neen. Ze heeft wel verteld dat zij voor jou een boontje had. Ik denk zelf een hele kilo bonen. De notaris heeft daarnet gebeld. We staan op de lijst van de erfgenamen.

Els Ik heb niets nodig. Ik, wij, hebben geld genoeg. Nu ik kortelings een loon zal trekken zijn alle zorgen van de baan. De directrice vroeg me ook of ze financieel moest bijspringen. Zij heeft ook een scheiding achter de rug.

Hilde En wat heb je geantwoord?

Els Dat ik dat ten zeerste zou waarderen. Het is heus geen oneer om een voorschot op je rechtmatig loon te vragen.

Hilde Waar is toch je waardigheid, mama. Men zal er in de school over roddelen. Je weet hoe dat gaat tussen leerkrachten.

Els Dat weet ik nog niet, maar ik kan me dat voorstellen. Voor armoede hoeft men niet verlegen te zijn. Binnen enkele maanden is alles in orde. En dan kan ik iedereen recht in de ogen kijken. Ik, jij, wij samen. Wij zullen de wereld bewezen hebben dat men uit een diep dal kan kruipen zonder op de buik te gaan liggen.

Hilde We moeten morgen naar de notaris gaan.

Els Ik moet mijn lessen voorbereiden. Daar komt niets van.

Hilde Om vijf uur in de namiddag. Punt. Ik heb toegezegd.

Els Dan ga je maar zonder ...

Hilde Mama, vijf uur. En je mag je best wat optutten.

Els Ik moet van die tante Lawaai niets hebben. En al de rest van de familie die daar ook staat te gapen, voor enkele euro's. Weet je nog toen vorig jaar een broer van opa overleed: 170 euro kreeg ik en ik heb er wel tien papieren voor moeten tekenen.

Hilde Ik vond tante Lawaai ondanks alles sympathiek. Wij gaan. Punt.

Els Sinds wanneer begin jij te commanderen?

Hilde Een familietrekje, mama.

Els Haal mij dan maar een tas koffie, met melk en een klein blokje zwarte chocolade. (zet zich afwachtend neer, Hilde af).

Einde scène achttien

Scène negentien

Na het bezoek aan de notaris

In de buurt van hun appartement.

Hilde is blij, Els gewoon.

Hilde Dat had ik niet verwacht.

Els Ik ook niet. Ik dacht dat daar veel volk zou staan. Drukte van jewelste. Maar er was niets te zien. Ik dacht dat we op het verkeerde moment gekomen waren. Maar, neen. En van die uitleg begreep ik helemaal niets. Kunnen die notarissen nu geen gewoon Nederlands praten? "Met deze herinneren wij u eraan dat de overledene een wilsbeschikking heeft getestamenteerd en ..."

Hilde Het gesprek is niet belangrijk. Het resultaat telt. Wij zijn de enige erfgenamen, mama. Jij veel en ik een beetje en later komt alles aan mij. Of heb je daar problemen mee?

Els Helemaal niet. Het is zo "getestamenteerd" (beiden lachen).

Ze zijn ondertussen thuis gekomen. Els zet zich.

Els En dochtertje, lees nu eens voor. Misschien begrijp ik het nu?

Hilde Voorlezen? Heel dat boek?

Els Waar hij een potloodstreepje heeft geplaatst.

- Hilde (leest) In de Velodroomstraat 40, de zijstraat van de Kerkstraat, 5 werkmanswoningen. In de Liersebaan nummer 57, aan de kerk, een handelspand zonder woning. In de Kerkstraat 32, een appartementsblok met 6 appartementen in goede staat. Verder nog wat aandelen, waardepapieren, spaarcenten enz. Details worden eerstdaags bezorgd. Voor de begrafenis is alles geregeld, ook financieel. Op verzoek van de overledene is alles in intieme kring gebeurd. Bij begrafeningen Janssens kan men alle informatie bekomen.
- Els Op een erfenis daar had ik niet op gehoopt en daarom moet ik het niet hebben.
- Hilde Je gaat dat toch niet weigeren zeker?
- Els Ik heb voor tante Lawaai altijd veel sympathie gehad, maar daarom moest ze mij nog geen erfenis schenken. Of 100 euro zodat wij eens lekker konden gaan eten.
- Hilde Je kunt meteen je job bij het onderwijs opzeggen.
- Els Neen. Ik doe nu eens iets wat ik graag doe. Het is tenminste een uitdaging om voor te leven.
- Hilde Werken om te werken is uit de boze. Als je geld genoeg hebt, kun je het rustig aan doen. Je hebt nu zelfs een winkel.
- Els Liersebaan, welk nummer?
- Hilde 57. Een parfumerie, denk ik. Ik zal straks eens gaan kijken.
- Els En hoe ver staat het met je huiswerk?
- Hilde En jij met de voorbereiding van je lessen? Ik zet eerst koffie en dan vliegen we er op af. Samen wiskunde studeren. Wat een verloren tijd.

Einde scène negentien

Scène twintig

Gesprek met papa

(in het appartement van Els en Hilde en simultaan de woonst van Jan)

Hilde met telefoon in gesprek Jan.

Hilde Ja, papa. En voor ik het vergeet: bedankt voor de schoenen. Ze zitten als gegoten. Heb je al gestort voor mijn tennislessen? Nog niet?

Jan Hilde, je moet wat begrip opbrengen. Ik heb de nieuwe collectie net binnen. Soms heb ik veel centen, soms zit ik wat krap bij kas.

Hilde Wij hebben zwarte sneeuw gezien, papa.

Jan Je kon toch terug naar mij komen.

Hilde De relatie moeder en dochter, is iets wat mannen niet begrijpen. Eigenlijk kun je dat best vergelijken met het leven van kangoeroes. Ik heb negen maanden in de buidel bij mijn mama gezeten en nadien was ze altijd voor mij beschikbaar. Jij speelde toen voetbal, heb ik achteraf vernomen. Gewoon een permanente opdracht, papa.

Jan Ik zal zien wat ik kan doen. Maar dat geval met die schoenen zit me wel wat dwars.

Hilde Het was eigenlijk maar om te lachen, papa. Gewoon om te lachen. Jij was verrast, hé. Gewoon. Je stond met je mond open. Eigenlijk heb ik toen opgemerkt dat je mij nog altijd graag ziet. Ik ben toch je dochter! En wat maakt nu een paar schoenen uit?

Jan Je had dat toch kunnen vragen. Of wat komedie spelen: “Papa, wij hebben geen centen meer, zal ik ze later komen betalen?”

Hilde Je had neen gezegd. Je bent zo geprogrammeerd.

Jan Als iedereen met een paar schoenen de deur uitgaat...

Hilde De anderen moeten de kassa passeren, papa.

Jan Ik moet naar de winkel.

Hilde En hoe gaat het met de vrouwen, papa? Ik heb gehoord dat jij en Roosje nogal eens gezien worden bij de Chinees?

Jan Dat kan, maar dat is al lang geleden.

Hilde En er zou zelfs een zekere Lulu zijn?

Jan Wie vertelt er nu zoiets stoms. Lulu? Nooit van gehoord.

Hilde Is er al een ander?

Jan Waarmee jij je bemoeit.

Hilde Van horen zeggen.

Jan Daar komen alle leugens van

Hilde Je moet wat meer respect hebben voor je ex. Die heeft geen man meer nodig. Jij zal zeker geen goede indruk nagelaten hebben.

Jan Heb je zin om eens mee op skivakantie te gaan? Oostenrijk.

Hilde Daar moet ik nog eens over nadenken. En aan mama vragen. Wie gaat er nog mee?

Jan Ik weet het nog niet. Roosje misschien en haar zoon.

Hilde Die homo.

Jan Daar is hij nog te jong voor.

Hilde Jou in het bed zien liggen met die gesminkte pop...

Jan Misschien ga ik wel alleen en met jou daarbij. Meer moet het niet zijn.

Hilde Het zal meer zijn, papa. Het is maar een soort vormelijkheid dat jij mij vraagt. Ik zal maar beter thuis blijven. Toch vriendelijk dat jij mij vroeg. Stort het bedrag maar op onze rekening. Dan kunnen wij ook eens een nagerechtje eten.

Jan Geld, altijd maar geld. Gelukkig dat je binnen enkele jaren als volwassen beschouwd wordt. Misschien trouw je dan wel en zijn wij van de financiële last verlost.

Hilde Van mij zal je nooit verlost zijn, papa. Dat zie je van hier. O, heb je al kennismemaakt met je nieuwe huisbaas?

Jan Wat brabbel je nu weer?

Hilde Ik heb vernomen dat het handelspand waar jij je schoenwinkel hebt uitgebouwd, van eigenaar is veranderd. Ken je de vroegere eigenaar?

Jan Nooit van gehoord. Iedere maand betaalden wij met een volmacht de huishuur. Eigenaar? Nooit van gehoord. En van aanpassing van huishuur ook niet. Het moet een brave mens geweest zijn.

Hilde Ik ken de nieuwe eigenaar van dat pand.

Jan En?

Hilde Ik weet niet of ik het mag zeggen.

Jan Toe!

Hilde Er bestaat veel kans dat je ex, Els bedoel ik, je nieuwe eigenaar wordt. Het is een kwestie van papieren tekenen.

Jan Wat?

Hilde Vertrouwelijk vernomen.

Jan Dat ziet er niet zo best uit.

Hilde Het kan best nog meevallen. Ik wil altijd wel mijn positieve invloed aanwenden. Een duwtje in de goede richting. Daarbij: wie zegt dat er iets verandert? Mama heeft nu geld genoeg. Zij geeft les als regentes wiskunde. En het gaat haar wonderbaar goed af. Ze is er voor in de wieg gelegd, zegt men. En men kan het weten.

Jan Laat je mij iets weten zodra je wat meer weet?

Hilde Zeker! Goede avond.

Jan Goede avond.

Einde scène twintig

Scène eenentwintig

Jan heeft probleem

(simultaan: appartement Els en woning Jan)

Jan weet niet wat gedaan.

Jan heeft zorgen, neemt telefoon en belt naar Hilde.

Jan Hallo?

Hilde neemt af.

Hilde Ja?

Jan: Met mij.

Hilde Met ik.

Jan Ik moet je spreken.

Hilde Ah! Jij bent het. Jan. (telefoon neer)

Jan (kijkt naar telefoon) Die is nog boos van vorige week. (telefoon neer).

Jan (aarzelt, draait terug nummer van Hilde, wacht af) Hilde, ik ben het: je vader.

Hilde Ik heb geen vader meer. (telefoon terug neer, zet zich)

Jan (belt voor de derde keer) Hilde, ik moet je spreken.

Hilde (neemt telefoon op, wacht even met antwoorden) Je stoort mij.

Jan Ik ben je vader.

Hilde Als ik daar nu eens zeker van was. En als het zo niet is, is het ook goed. Beter misschien.

Jan Ik moet je spreken.

Hilde Vooruit dan maar, voor de prijs van een paar schoenen.

Jan Ik heb problemen.

Hilde Wij ook. Financieel.

Jan Ik moet met iemand kunnen spreken.

Hilde Je hebt Roosje toch en die andere, dat zwartje.

Jan Katje? Is dat een zwartje? Ik zal ze eens goed moeten bekijken. Katje, die komt maar eens in de zoveel weken.

Hilde Als Roosje niet vrij is. Kwestie van afwisseling. Vooruit, wat is nu het probleem.

Jan Ik moet morgen geopereerd worden en ik ben bang en ik heb niemand om mee te praten.

Hilde Alle fans zijn weg en dan de kuisvrouw maar nemen.

Jan Mijne tikker. Mijn hart.

Hilde Er worden dagelijks honderden mensen geopereerd. Het is de gang van de wereld.

Jan Misschien is dit ons laatste gesprek.

Hilde Ik zal onthouden wat er gezegd is. Je moet dus geopereerd worden aan je tikker.

Jan Hilde, vergeet nu eens even wat er gebeurd is.

Hilde De draadjes steken nog in de wonde. Ik voel de ene pijnscheut na de andere.

Jan Hilde, ik smeed je.

Hilde (naar publiek toe) Dat is nieuw. Ik smeed je? (naar telefoon) Ja, waarmee kan ik je helpen?

Jan Dank je! Dank je, Hilde!

Hilde Komaan, niet flauw doen! Je voelt je alleen. Je hebt toch lege schoendozen genoeg in de buurt.

Jan Ben je echt zo hard?

Hilde Geworden.

Jan Vier overbruggingen.

Hilde Dat valt nog wel mee. Een oom heeft er zes of zeven geloof ik. En die leeft nog. Of waren het er ook maar een stuk of vier?

Jan Het gaat niet over dat aantal overbruggingen...

Hilde Je voelt je alleen. Ik kom je wel bezoeken in het ziekenhuis.

Jan Dank je.

Hilde In nood kent men zijn vrienden. Wat zeg ik, vrienden?

Jan We zouden terug de draad kunnen oppikken.

Hilde Dan moeten we ver terug gaan.

Jan Misschien niet.

Hilde Tot aan mijn geboorte. Ja, zo ver.

Jan Wat was daar mis mee?

Hilde Jij wilde mij niet. Remember? Mama moest mij laten weghalen.

Jan Is dat zo? Ik weet het niet meer.

Hilde Zeker. Je was bang om voor een kind te moeten zorgen, het zou je vrije tijd beperken. Voetbal, weet je nog? Heb je mij eens verschoond? Nooit. Nooit. (korte pauze)

Jan Ik heb je achteraf toch goed verzorgd?

Hilde Ik zou het niet weten. Van onder de tien jaar herinner ik me niet veel meer. Wat bedoel je met goed verzorgd?

Jan Laat maar. We kunnen toch vrienden zijn?

Hilde Vrienden? Neen. Vergeet het. Vrienden zitten in je zakken.

Jan Bevriend zijn dan.

Hilde Prima. Meer zie ik niet zitten. Een haar in de boter en foutchi, weg vriendschap.

Jan Kom je mij bezoeken in het ziekenhuis?

Hilde Zou je dat graag hebben?

Jan Ja.

Hilde Dan kom ik. Morgen al?

Jan Dan slaap ik waarschijnlijk nog. Ja, kom maar.

Hilde Ik zal je hand vasthouden.

Jan Mijn linkerhand?

Hilde Maakt niet uit. Links en rechts. En ik zal er twee keer in nijpen.

Jan Goed nijpen.

Hilde Je zult het toch niet voelen.

Jan Ik zal vragen of jij op bezoek was en dan weet ik dat je twee keer in mijn handen hebt genepen. (korte pauze) Dank je, Hilde. Bevriend zijn is ook mooi als het maar oprecht is.

Hilde Twijfel daar niet aan.

Jan Goed.

Hilde Ik heb ook een vraagje voor jou.

Jan Vraag maar.

Hilde Kortelings verjaar ik.

Jan Een etentje bij de Chinees?

Hilde Neen. Wel een etentje. Maar jij hoeft het niet te betalen. Een driegangenmenu, ergens in een klasse restaurant.

Jan Wij met z'n twee? Dat kan.

Hilde De hele harem moet je niet meebrengen. Trouwens die zitten nu tussen andere lakens, vermoed ik. En voor de rest van de maand ken ik hun programma niet.

Jan Dat is niet schoon. Wij met z'n twee dus. In de Oude Klok? Het is daar prima en het terras is mooi aangelegd.

Hilde Geen probleem. Eigenlijk is het misschien toch maar best dat jij betaalt. Vooral het dessert kan daar duur zijn. En zeker als we met meer dan twee zouden zijn.

Jan Wat?

Hilde Ik breng nog iemand mee. Als het lukt.

Jan Een vriendje?

Hilde Ik ben er wel goed mee bevriend.

Jan Geen bezwaar. En ik betaal. Hoe heet je gezelschap?

Hilde Janssens.

- Jan Wat?
- Hilde Komaan zeg! Ik vraag mijn mama mee.
- Jan Dat doe je mij toch niet aan, Els.
- Hilde Het is toch mijn verjaardag zeker. En het is toch mijn mama. Dat jullie geen seks meer hebben is mijn zaak niet. O, ja, ze heeft gisteren nog een rijke aanbieder wandelen gestuurd. Die baas van die bakstenenfabriek.
- Jan Zo blijf je altijd in de financiële miserie zitten. Men heeft nooit geld genoeg.
- Hilde En die sukkelaar had nog zo'n dure bloemen bij. Het is al de derde kerel die ze de deur uitzet in enkele weken tijd. Ze ligt goed in de markt. Dat jij zo een prachtige vrouw voor een rosse hooimijt geruild hebt, snap ik nog niet. Ik hoop dat mama met jou mee wil uiteten gaan.
- Jan Ik betaal doch?
- Hilde Met geld krijg jij wel wat vrouwen op je schoot. Maar mijn mama is een supermama. Voor een verjaardagsfeestje wil ze waarschijnlijk wel mee. Je moet je echter geen illusies maken. Jij bent tweede klas, gewoon. Hoe dikwijls moet ik weer in je hand nijpen?
- Jan Twee keer.
- Hilde Twee keer aan iedere kant. (korte pauze) Succes, papa!

Einde scène eenentwintig

Scène tweeëntwintig

Een toevallige ontmoeting

(een bankje aan de rand van het bos)

Jan zit op een zomerse avond op een bankje, voelt zich nog moe en is herstellende na zijn operatie. Els, in joggingpak komt in de verte aan. Ze doet alsof ze Jan niet ziet zitten en wil gewoon voorbij stappen.

- Jan Hallo!
- Els (blijft staan, kijkt naar Jan, twijfelt of ze wat wil zeggen) Hallo!
- Jan Ik had je hier niet verwacht.
- Els Ik jou ook niet. (wil verder gaan)

Jan Ik ben onlangs geopereerd.

Els Ja? Als een mens blijft leven, staat dat ons allemaal te wachten.

Jan Het schijnt dat je onlangs geërfd hebt?

Els Ja?

Jan Ook de schoenwinkel.

Els Ja? Dat moet ik aan de notaris eens vragen. Ik dacht dat het die andere winkel was.

Jan Ik heb nooit een opslag moeten betalen. Over index heb ik nooit iets gehoord. Ik had een goede huisbaas.

Els Ik heb geen belangstelling voor index en dat soort toestanden. Ik ga dat allemaal doorschuiven.

Jan Het zou jammer zijn indien ik nu mijn schoenwinkel moest opdoeken. Dit is een geschikte locatie.

Els Zo erg zal het niet zijn, zeker? Er zullen toch nog wel redelijke mensen zijn.

Jan Hilde heeft succes met het tennisspelen. Heeft ze in Amsterdam geen tornooi gewonnen?

Els Dat kan zijn. Ik zal het eens navragen. Ze heeft talent.

Jan Zodra ik wat hersteld ben gaan we samen eten.

Els Wie?

Jan Hilde en ik. Heeft ze jou ook niet gevraagd? Het was voor haar verjaardag, zei ze. En ze vond dat jij daar ook bijhoorde.

Els Daarover moet ik nog eens nadenken. Ik kom niet meer zoveel buiten.

Jan Ik heb gisteren nog aan onze eerste ontmoeting gedacht.

Els Ja?

Jan Toen jij mij bijna omver liep.

Els Jij liep mij omver.

Jan Je kunt gelijk hebben. Het is al zo lang geleden. Zet je even.

Els Waarom?

Jan Dan kunnen we nog even wat praten.

Els Praten? Ik heb daar geen behoefte aan.

Jan Ik zie dat je moe bent. Je kunt dan wat uitblazen.

Els aarzelt. Gaat zo ver mogelijk van Jan op de bank zitten.

Jan Weet je nog: onze eerste ontmoeting hier op deze bank?

Els Te lang geleden. Eigenlijk betreur ik dat allemaal. Ik bedoelde het goed. Jij was mijn god en wat heb jij er een puinhoop van gemaakt. Mijn levensdroom en mijn verder leven zijn helemaal anders verlopen dan ik het wenste.

Jan Het spijt me.

Els Alles waar ik van droomde, heb jij kapot gemaakt. En dat alleen maar omdat jij je handen niet kon thuishouden. Een begaafde kerel die alleen maar dacht aan scharrelen met vrouwvolk.

Jan Maar jij hebt toch ook...

Els Neen, nooit. Ik heb nooit met een andere man iets te maken gehad. Hoe langer wij getrouwd waren, hoe meer ik een tegengoesting kreeg van jouw manier om onze intieme relaties te beleven. Jij stelde verkeerde prioriteiten. Ik wilde warmte in ons gezinnetje, vriendschap, geborgenheid.

Jan Je hebt me nooit een tweede kans gegeven.

Els Duizend kansen heb ik je gegeven. Alleen wist je het blijkbaar niet.

Jan We hadden het toch eens kunnen uitpraten en opnieuw beginnen.

Els Niet ik, maar jij was en bent fout.

Jan Dat verjaardagsfeestje van Hilde, kom je ook?

Els Als mijn dochter dat vraagt dan zal ik komen.

Jan Jij zou mij er ook een pleziertje mee doen.

Els Jou doe ik geen pleziertjes meer. Jouw tijd is voorbij. Jij krijgt geen plaats meer in mijn leven.

Jan Moeten wij daarom in vijandschap leven?

Els Neen. Maar vriendschap is helemaal iets anders. Op bepaalde momenten wil ik je verdragen, maar je mag niet voor mijn voeten lopen.

Jan En je was vroeger zo lief en zacht?

Els Dat heb ik nog horen zeggen. Maar het is fout. Ik ben nog even zacht en lief als vroeger. Mijn prioriteiten zijn nog altijd dezelfde. Jij hebt gefaald en faalt nog. Omdat ik eigenlijk je ex ben, wil dat niet zeggen dat er nog iets tussen ons bestaat. Alleen onze dochter is nog iets gemeenschappelijks. (recht) Ik moet nu verder.

Jan Dan zie ik je niet meer terug?

Els Misschien, bij toeval. In ieder geval: ik heb er geen behoefte aan.

Jan En op het verjaardagsfeestje van Hilde?

Els Dat kan. We zien wel.

Els stapt verder, kijkt even achterom en stapt dan door. Jan blijft naar Els kijken totdat ze weg is, en weent dan.

Einde scène 22

EINDE